

*Усъвършенстване на професионалното образование с фокус върху
социалното въздействие: прилагане на
обществени поръчки със социална насоченост на практика*

Модул 2: Законодателство и разпоредби

Разработено от UniWA

Учебна програма по проекта Deal4Good

EUROPEAN CENTER
FOR SOCIAL FINANCE

EXEOLAB
CREATING SYNERGIES

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

CON
VALORES
INCUBADORA

MALTA VOCATIONAL

Institutul
Bucovina

CHAMBER OF COMMERCE
AND INDUSTRY VRATSA

TPCT
Consulting & Events

**Co-funded by
the European Union**

Deal4Good е Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA. Номер на проекта: 2024-1-DE02-KA220-VET-000244401

Добре дошли в Модул №2 Регулации и законодателство!

Какво ще бъде обхванато в този модул...

- Правни рамки на ЕС и национални правни рамки
- Тръжни процедури и договорно право
- Преглед на схемите за обществени поръчки

Защо е важен този модул?

Този модул предоставя правната основа за **ефективно прилагане на социалната икономика и обществените поръчки със социална насоченост**.

- Изяснява правата, задълженията и възможностите за социалните предприятия и възлагащите органи
- Дава възможност за прилагане на „обществени поръчки със социална насоченост“ в рамките на европейското и националното законодателство
- Гарантира справедливост, прозрачност и правно съответствие в процедурите за възлагане на обществени поръчки
- Намалява правните рискове и подкрепя доброто управление и правилното провеждане на процедурите
- Свързва обществените поръчки със социалните цели и целите за устойчивост
- Изгражда общ правен език за сътрудничество и съвместно разработване на решения

Съдържание на модул №2. Регулации и законодателство!

2.1 Рамка на ЕС за социална икономика и схеми за обществени поръчки

2.2 Съществуващи национални разпоредби и законодателство по страни партньори

2.3 Тръжни процедури и договорно право за обществени поръчки в ЕС

Да започнем...

2.1 Рамка на ЕС за социална икономика и схеми за обществени поръчки

Основна правна рамка на ЕС (задължително право)

- Директива 2014/24/ЕС за обществените поръчки
- Купуване в социален план - Ръководство за ЕК (2021 г.)
- Насоки на ЕК относно висококачествени социални/здравни/образователни услуги и облекчен режим (2021/С 237/01)

Официални източници на ЕС са:

1. Европейска комисия - Обществени поръчки
2. Брифинг на Европейския парламент - Рамка на ЕС за обществените поръчки.
3. Ръководство на ЕС за обществени поръчки за практикуващи специалисти.
4. Европейска комисия (2021 г.) - Социално пазаруване: Ръководство за отчитане на социалните съображения при обществените поръчки
5. Европейска комисия - Социални обществени поръчки

Защо обществените поръчки са важни в ЕС

Ключово значение

- Подкрепя функционирането на единния пазар
- Осигурява трансгранични възможности за бизнеса
- Помага на публичните органи да постигнат оптимално съотношение цена-качество
- Намалява рисковете от корупция, дискриминация, неефективно възлагане на обществени поръчки

Принципи на обществените поръчки

Принципите на ЕС, ръководещи обществените поръчки, са основа за всички схеми,

Всички схеми за обществени поръчки трябва да се основават на:

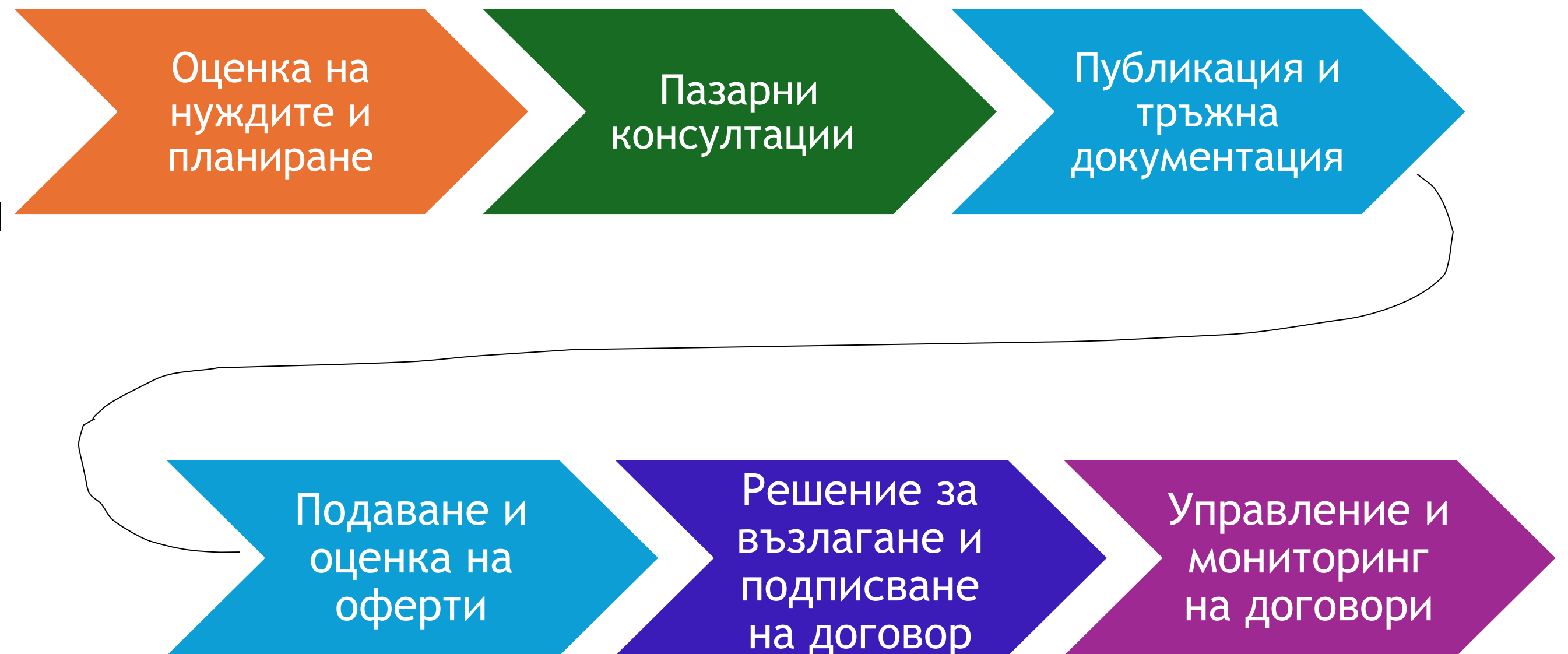
- Прозрачност
- Равно третиране
- Недискриминация
- Пропорционалност
- Конкуренция и справедлив достъп

Тези принципи целят да направят обществените поръчки правно стабилни и пазарно ориентирани.

Жизнен цикъл на снабдяването: От планиране до доставка

Обществените поръчки като структуриран процес

Типичният цикъл
на обществени
поръчки
включва:

Стратегически схеми за обществени поръчки

Използване на обществените поръчки за постигане на политически цели
Обществените поръчки в ЕС все по-често се използват в подкрепа на по-широки цели:

- Зелени обществени поръчки
- Обществени поръчки, насочени към иновации
- Обществени поръчки със социална насоченост

Стратегическите обществени поръчки означават: купуване не само заради цената, но и заради резултатите и въздействието.

Обществени поръчки със социална насоченост: какво добавят

Добавяне на социална стойност чрез обществени поръчки

Схемите за социални обществени поръчки имат за цел да
интегрират:

- социално приобщаване
- справедливи условия на труд
- възможности за работа
- достъпност
- етични вериги за доставки

Примерите включват:

- изисквания, свързани с условията на труд
- насърчаване на равните възможности
- подкрепа за социални предприятия

Инструменти за прилагане на обществени поръчки със социална насоченост

Как се прилагат на практика обществените поръчки със социална насоченост

Публичните възложители могат да включват социални съображения чрез:

- технически спецификации
- критерии за подбор, например капацитет и опит
- критерии за възлагане, включително икономически най-изгодна оферта със социална стойност
- клаузи за изпълнение на договора
- запазени обществени поръчки, когато това е допустимо

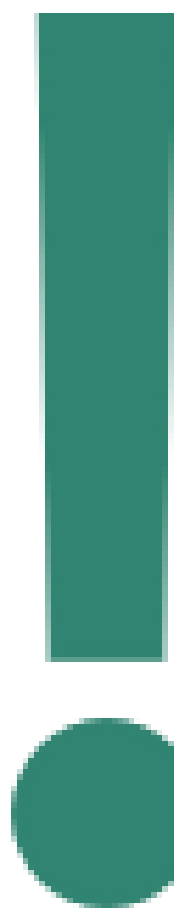
Социалните цели трябва да останат свързани с договора и да се прилагат справедливо.

Обществени
поръчки със
социална
насоченост за
публични
възложители

Какво да запомните от тази глава

- Обществените поръчки в ЕС се основават на **структурирани процедури** и ясни принципи.
- Те имат за цел да гарантират **честна конкуренция** и ефективно разходване на публични средства.
- Съвременните обществени поръчки подкрепят стратегически цели, свързани със **зеления преход, иновациите и социалното въздействие**.
- Обществените поръчки със социална насоченост се прилагат чрез **ясни критерии и клаузи**, а не чрез „отделни правила“.

Ключови източници за допълнително четене

- Съобщение на Комисията относно „Осъществяване на обществените поръчки в Европа и за Европа“, COM(2017)
- Директива 2014/24/ЕС относно обществените поръчки
- Директива 2014/25/ЕС относно възлагането на обществени поръчки от възложители, извършващи дейност във водоснабдителния, енергийния, транспортния и пощенския сектор
- Съобщение на Европейската комисия относно „Обществени поръчки за по-добра околна среда“, COM (2008)
- Съобщение на Комисията относно „Осъществяване на обществените поръчки в и за Европа“, COM (2017)
- Европейска комисия (2018 г.), „Известие на Комисията - Насоки за обществени поръчки за иновации“, C(2018)
- Съобщение на Комисията относно „Предтърговски поръчки: Стимулиране на иновациите за осигуряване на устойчиви висококачествени обществени услуги в Европа“, COM(2007)
- Резолюция на Европейския парламент от 4 октомври 2018 г. относно пакета от стратегии за обществените поръчки
- Европейска комисия (2016 г.), „Купуване на зелено! Наръчник за зелени обществени поръчки“
- Съобщение от Комисията относно „Осъществяване на обществените поръчки в и за Европа“

Време за тест - Инструкции

Тестът включва 8 въпроса с избираем отговор, отнасящи се до анализираната преди това тема.

- Всеки въпрос има четири възможни отговора (А, В, С, D).
- Само един отговор е верен за всеки въпрос.

Успех

Време за тест

В1. Каква е основната цел на обществените поръчки в ЕС?

- а. В подкрепа на частните компании
- б. Да се гарантира, че публичните органи могат да закупуват строителни работи, доставки и услуги справедливо и ефикасно
- с. Да се намалят публичните разходи до нула
- д. За да се избегне конкуренцията на пазара

Време за тест

В2. Кой от следните принципи НЕ е ключов принцип на ЕС за обществените поръчки?

- а. Прозрачност
- б. Равно третиране
- с. Пропорционалност
- д. Ексклузивност

Време за тест

В3. Кое от следните най-вероятно би нарушило принципа на пропорционалност?

- а. Изискване за минимален оборот, равен на стойността на договора
- б. Изискване за технически капацитет, свързано със сложността на договора
- с. Допускане на разчитане на капацитета на трети страни
- д. Използване на MEAT като метод за възлагане

Време за тест - Инструкции

В4. Кой от следните е пример за стратегически обществени поръчки?

- а. Избор на доставчици на случаен принцип
- б. Пренебрегване на екологичните и социалните въздействия
- с. Включване на зелени, иновативни или социални цели в решенията за покупка
- д. Избиране на оферти само по лични предпочитания

Време за тест

B5. Кой от следните инструменти е валиден за прилагане на обществени поръчки със социална насоченост?

- a. Клаузи за изпълнение на договора
- b. Тайни критерии за оценка
- c. Възлагане на договори без правила
- d. Пълно игнориране на условията на труд

Време за тест

Въпрос 6. Социалните съображения могат да бъдат включени в обществените поръчки чрез:

- а. Технически спецификации, критерии за възлагане и условия на договора
- б. Лични споразумения извън процедурата
- с. Промяна на правилата за оценяване след подаване
- д. Избягване на мерки за прозрачност

Време за тест

Въпрос 7. Една от ключовите причини, поради които рамките на ЕС за обществените поръчки подкрепят единния пазар, е, че те насърчават:

- а. Само затворени местни пазари
- б. Трансгранична конкуренция и равен достъп
- с. Само национални доставчици
- д. Поръчка без публикуване

Време за тест

В8. Кой от следните може да се счита за често срещан риск при проекти за обществени поръчки, финансирани от ЕС?

- а. Ясна документация и добро планиране
- б. Строг мониторинг на договорите
- с. Слабо планиране и проблеми с изпълнението
- д. Използване на насоки и шаблони

**Нека да преминем
към следващата
глава...**

2.2 Съществуващи разпоредби и законодателство по страни партньори

Факти за Германия

- Икономиката му е най-голямата в Европа
- Изправени пред предизвикателствата на застаряващото население и неравенствата
- **Липсва правно определение за социални предприятия**
- Няма официална система за регистрация на социални предприятия.
- В страната има около 70 000 социални предприятия.

Социална икономика в Германия: контекст и значение

- Германия има добре установена и разнообразна социална икономика, която играе важна роля в предоставянето на услуги, заетостта и социалното приобщаване.
- Организацията на социалната икономика работят в области, където пазарните решения сами по себе си са недостатъчни, като например услуги за социални грижи, образование, интеграция и опазване на околната среда.
- Тези организации съчетават икономическа дейност със създаването на социална стойност, често запълвайки празнини в предоставянето на обществени услуги.
- Секторът е признат за ключов фактор за устойчивото развитие и социалното сближаване.

Правни и организационни форми на социалната икономика

- Социалната икономика на Германия се характеризира с множество правни форми, а не с един-единствен модел на социално предприятие.
- **Кооперации:** Демократично управлявани организации, фокусирани върху ползите за членовете (напр. жилищно строителство, енергетика, селско стопанство).
- **Асоциации (регистрирани асоциации - e.V.):** Широко използван за социални, културни и образователни дейности, често базирани на доброволци.
- **Основи:** Организации, базирани на активи, подкрепящи дългосрочни социални или екологични цели.
- **гГмбХ:** Дружества с ограничена отговорност с нестопанска цел, съчетаващи предприемаческо управление с мисия за обществена полза.

Тези формуляри осигуряват правна сигурност, надеждност, и достъп до публично финансиране и обществени поръчки.

Разбиране на социалните предприятия в Германия

- Германия няма **официално правно определение** за социално предприятие.
 - Вместо това, социалните предприятия се идентифицират по начина, **по който функционират**, а не по конкретен етикет.
 - Типичните характеристики включват:
 - **Ясна социална или екологична мисия**
 - **Използване на пазарни доходи за постигане на социални цели**
 - **Реинвестиране на печалбите в мисията**
 - **Често структури на управление с участието на участници или приобщаване**
 - Признанието се постига главно чрез:
 - **Статут на организация с нестопанска цел (благотворителен статут)**
 - **Правни форми като gGmbH**
- ➔ Този гъвкав подход позволява разнообразие, но също така създава предизвикателства по отношение на видимостта и събирането на данни.

Поддържащи структури и екосистема

- Германската социална икономика се подкрепя от силна, но децентрализирана екосистема.
 - SEND e.V. представлява социалните предприятия на национално ниво, като се застъпва за по-добри политически рамки.
 - DSEE подкрепя гражданската ангажираност, доброволчеството и изграждането на капацитет, особено в селските райони.
 - Допълнителна подкрепа се предоставя чрез:
 - НПО и фондации
 - Регионални и тематични мрежи
 - Инкубатори и акселерационни програми
- ➔ Тези участници компенсират липсата на официална система за регистрация, като осигуряват видимост, насоки и работа в мрежа.

Размер и икономическа значимост на сектора

- В Германия функционират приблизително 70 000 социални предприятия.
 - Социалната икономика осигурява работа на около 2,3 милиона души.
 - Това съответства на приблизително 4,1% от общата заетост.
 - Въпреки че данните за растежа не са систематично достъпни, секторът показва силни иновации и устойчивост, особено по време на социални и икономически кризи.
- ➔ Цифрите подчертават икономическата тежест на социалната икономика, наред с нейното социално въздействие.

Обществени поръчки със социална насоченост на практика

- Германия е разработила **практически инструменти и платформи** в подкрепа на възлагащите органи при прилагането на обществени поръчки със социална насоченост.
 - **Kompass Nachhaltigkeit:** Централна онлайн платформа, която предлага правни насоки, критерии, примери за продукти и добри практики.
 - **Компетентен център за устойчиви обществени поръчки (KNB):** Предоставя консултантски услуги, образци на документи и обучения за публични възложители.
 - **Инициативи Fairgabe:** Регионални мрежи, които насърчават справедливата търговия и обществените поръчки със социална насоченост, особено на общинско ниво.
- ➡ Тези инструменти намаляват несигурността и подпомагат правно издържаното прилагане на обществените поръчки със социална насоченост.

Правна рамка, която позволява прилагането на обществени поръчки със социална насоченост

- Социалните съображения в обществените поръчки са изрично допустими съгласно германското законодателство.
 - **GWb** определя общите принципи на обществените поръчки, включително конкуренция и прозрачност.
 - **VgV** регулира процедурите над европейските прагове.
 - **UVgO** се прилага за обществени поръчки под праговете, където социалните критерии често могат да бъдат интегрирани по-лесно.
 - Социалните и екологичните аспекти могат да бъдат включени в:
 - критериите за възлагане
 - условията за изпълнение на договора
 - критериите за подбор и отстраняване
 - Директива **2014/24/ЕС** е изцяло транспонирана.
- ➔ Възлагащите органи могат активно да насърчават социални цели, **без** да нарушават правилата за конкуренция.

Обучение и образование по общественни поръчки със социална насоченост

- Формалното образование по темата за обществените поръчки със социална насоченост се развива, но все още не е широко разпространено.
 - Семинарите и уебинарите на KNB се фокусират върху правната сигурност и практическото прилагане.
 - Търговско-промишлените и занаятчийските камари (IHK, Handwerkskammer) предлагат местни семинари.
 - Университетите и университетите по приложни науки все по-често включват темата за обществените поръчки със социална насоченост в учебни програми по публично управление и устойчивост.
 - Неформалното обучение се осъществява чрез неправителствени организации и мрежи на социални предприятия, като SEND.
 -
- ➔ Изграждането на капацитет остава ключов фактор за успешното прилагане на общественни поръчки със социална насоченост.

Отговорности на федерално ниво

- На федерално ниво отговорностите са споделени между министерствата:
 - **BMI:** Координира устойчивите обществени поръчки във федералната администрация и е домакин на KNB.
 - **BMWK:** Оформя законодателството за обществените поръчки и насърчава участието на МСП и иновациите.
 - **BMZ:** Интегрира справедливата търговия и правата на човека в глобалните вериги за доставки.
 - **BMAS:** Фокусира се върху трудовите стандарти, достъпността и приобщаването на уязвимите групи.
 - **BMUV:** Води екологичната устойчивост в обществените поръчки.
 - **BMVg:** Управлява обществените поръчки в областта на отбраната съгласно специални правила, съобразени с принципите на устойчивост.
- ➔ Този многоведомствен подход отразява междусекторния характер на УПП.

Управление на държавно ниво

- Шестнадесетте федерални провинции на Германия регулират обществените поръчки под прага.
 - Законите за държавните обществени поръчки могат да включват:
 - Задължителни социални клаузи
 - Справедлива търговия или стандарти на МОТ
 - Административните разпоредби често са обвързващи за общините.
 - Някои щати управляват центрове за компетентност или звена за устойчивост.
- ➔ Щатите действат като мост между федералната стратегия и нейното прилагане на местно ниво.

Прилагане на общинско ниво

- Общините са ключови участници в прилагането на обществените поръчки със социална насоченост.
- На тях се пада около половината от разходите за обществени поръчки.
- Социалните критерии се интегрират чрез:
 - местни указания за възлагане на обществени поръчки
 - политически решения
 - клаузи за възлагане и изпълнение
- Практически примери:
 - справедливо произведено работно облекло — Вюрцбург, Дортмунд
 - обществени поръчки за рециклирана хартия — Фрайбург
 - междуобщинско сътрудничество — Равенсбург

➡ Местното ниво е мястото, където политиките се превръщат в реално въздействие.

Ключови послания за обучаемите

- Германия разполага със стабилна правна и институционална рамка за социалната икономика и обществените поръчки със социална насоченост.
- Социалните предприятия могат да използват различни правни възможности, въпреки че няма единна дефиниция за тях.
- Обществените поръчки със социална насоченост са правно приложими на всички нива на управление.
- Ефективното прилагане зависи от:
 - правни познания
 - институционална координация
 - умения и изграждане на капацитет
 -

Факти за Италия

- Икономиката ѝ е третата по големина в Европа.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани с икономическа стагнация и застаряване на населението.
- Има една от най-структурираните правни рамки за социалните предприятия.
- Разполага с официална система за регистрация на организации от социалната икономика.
- В страната има около 393 000 социални предприятия.

Социална икономика в Италия: контекст и роля

- Италия има една от най-зрелите и структурирани екосистеми на социалната икономика в Европа, със силни исторически корени и институционално признание.
- Социалната икономика играе централна роля в:
 - Намаляване на социално-икономическите неравенства
 - Насърчаване на териториалното сближаване
 - Подкрепа за приобщаване на уязвими и маргинализирани групи в заетостта
- Организациите на социалната икономика са дълбоко вградени в местните общности, като често действат като партньори на публичните власти в предоставянето на социални помощи.
- Секторът е признат не само като социален фактор, но и като ключов двигател на икономиката и заетостта.

Организационни форми на социалната икономика

- Социалната икономика на Италия включва широк кръг от правно признати субекти.
- Социални кооперации (основни участници):
 - Тип А: Предоставяне на социални, здравни и образователни услуги
 - Тип Б: Трудова интеграция на групи в неравностойно положение
- Асоциации и фондации:
 - Активен в културата, спорта, жилищното настаняване, екологичната устойчивост и гражданската ангажираност
- Дружества за взаимопомощ:
 - Исторически вкоренени организации, подкрепящи колективното благосъстояние и солидарност

➡ Тези форми осигуряват демократично управление, реинвестиране на печалбите и силна общностна ориентация.

Социални предприятия: Правно признаване в Италия

- Италия беше сред **първите страни от ЕС**, които въведоха **официално правно определение** за социално предприятие.
 - Първоначална рамка: **Законодателен декрет № 155/2006**
 - Подсилено от реформата на **третия сектор**:
 - Указ № 106/2016
 - Указ № 112/2017
 - Социалното предприятие е **правен статут**, приложим за различни правни форми (включително дружества с ограничена отговорност).
- ➡ Това осигурява **правна яснота, прозрачност и признаване на политиките.**

Критерии за признаване като социално предприятие

За да бъде призната като социално предприятие в Италия, една организация трябва да:

- преследва ясно дефинирана социална мисия, например социално подпомагане, трудова интеграция, образование или култура
- функционира по стабилен и предприемачески начин
- реинвестира поне 50% от печалбата си в социални цели
- прилага приобщаващи и демократични принципи на управление
- изготвя годишен социален отчет (*bilancio sociale*)

➡ Тези критерии гарантират баланс между социалното въздействие и икономическата устойчивост.

Основни области на дейност

Италианските социални предприятия работят предимно в сектори от обществен интерес, включително:

- Трудова интеграция на групи в неравностойно положение (особено чрез кооперативи тип Б)
- Здравни и социални услуги
- Образование и обучение
- Екологични услуги и устойчиво земеделие
- Градско обновление и социални жилища
- Културни и креативни индустрии
- Инициативи за социален туризъм и кръгова икономика

➡ Много от тези дейности са пряко свързани с нуждите на обществените поръчки.

Подкрепете екосистемата и инфраструктурата на знанието

Италия се възползва от силна национална екосистема за подкрепа.

- **Legacoop Sociali и Confcooperative Federsolidarietà:**
 - Представителство, застъпничество, обучение и техническа подкрепа
- **Форум на третия сектор:**
 - Политически диалог и координация в рамките на третия сектор
- **Изследователски и политически центрове:**
 - EURICSE
 - AICCON
- **Тези органи осигуряват:**
 - Данни и изследвания
 - Инструменти за оценка на въздействието
 - Доказателства за разработване на политики

➡ Екосистемата укрепва както практиката, така и съгласуваността на политиките.

Регистрация и прозрачност: RUNTS

- От 2021 г. Единният национален регистър на третия сектор (RUNTS) е официалната система за регистрация.
 - Управлява се от Министерството на труда и социалната политика
 - RUNTS гарантира:
 - Правно признаване
 - Прозрачност и отчетност
 - Достъп до публично финансиране и фискални облекчения
 - Мониторинг и достъп до данни, подкрепени от:
 - **Статистически портал EURICSE**
- ➔ RUNTS повишава доверието, видимостта и достъпа до пазара.

Обществени поръчки със социална насоченост: политическа рамка

- Италия разполага с развита правна рамка за обществените поръчки със социална насоченост.
 - Кодекс за обществените поръчки:
 - Законодателен декрет 50/2016
 - изменен със Законодателен декрет 209/2024
 - Изрично признаване на:
 - социални клаузи
 - запазени обществени поръчки
 - критерии за социално въздействие
 - Европейските насоки, например Buying Social Guide, се използват широко.
- ➡ Обществените поръчки със социална насоченост са интегрирани в основното законодателство за обществените поръчки, а не се разглеждат като изключение.

Ключови механизми за обществени поръчки със социална насоченост в Италия

Два основни правни инструмента подкрепят прилагането на обществени поръчки със социална насоченост:

1. Социални клаузи
 - Членове 57 и 61
 - Позволяват:
 - изисквания за заетост на хора от уязвими групи
 - запазени обществени поръчки за социални кооперации и социални предприятия
2. Критерии за възнаграждаване на качеството
 - Въведени през 2019 г.
 - Предвиждат допълнителни точки при оценяване за:
 - социално въздействие
 - трудови стандарти
 - екологични резултати

➡ Това измества фокуса на обществените поръчки от оценка само по цена към оценка, основана на стойност.

Обучение и изграждане на капацитет по обществени поръчки със социална насоченост

Възможностите за обучение се развиват, но са неравномерно разпределени.

- Регионални органи за обществени поръчки:
 - Работилници и уебинари по социални клаузи
- Национални органи:
 - **ANAC**
 - **МиСЕ**
 - **Министерство на труда**
- Организации-чадъри:
 - Партнирайте с университети за специализирани курсове
- Структурирана национална сертификация:
 - Все още ограничено
 - ➔ Изграждането на капацитет остава от решаващо значение за ефективното и последователно прилагане.

Институционални отговорности за обществени поръчки със социална насоченост

Управлението на обществени поръчки със социална насоченост в Италия се споделя между множество институции:

- **ANAC:**
 - Надзор, съответствие и борба с корупцията
- **MiSE:**
 - Дизайн на политиката за обществени поръчки и цифрови платформи
- **Министерство на труда и социалната политика:**
 - Управление на RUNTS и фискални стимули
- **Регионални и местни власти:**
 - Основни изпълнители на обществени поръчки със социална насоченост
 - Някои региони (напр. Ломбардия, Трентино) издават специални насоки за социална клауза
 - ➔ Децентрализацията дава възможност за експериментиране и местни иновации.

Ключови послания за обучаемите

- Италия предлага една от най-развитите правни рамки за социалната икономика и обществените поръчки със социална насоченост в Европа.
- Социалните кооперации имат централна практическа роля в социалните услуги и трудовото включване.
- Обществените поръчки със социална насоченост са правно интегрирани и приложими.

Успешното им прилагане зависи от:

- правни познания
- институционална координация
- умения и капацитет за мониторинг

Факти за Гърция

- Икономиката ѝ се основава предимно на сектора на услугите.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани с високото равнище на безработица и застаряването на населението.
- Понятието „социално предприятие“ е сравнително ново в гръцкия контекст.
- Няма насоки или стратегически план за прилагането на обществени поръчки със социална насоченост.
- Разполага с официална система за регистрация на организации от социалната икономика.
- В страната има близо 3 000 социални предприятия.

Социална икономика в Гърция: контекст и развитие

Понятието „социално предприятие“ е сравнително ново в Гърция, но по-широкото разбиране за социална и солидарна икономика вече е институционално признато.

- Гърция официално въвежда термина „социална и солидарна икономика“ чрез Закон 4430/2016.
 - Социалната и солидарна икономика се определя като съвкупност от икономически дейности, основани на:
 - демокрация и равенство
 - солидарност и сътрудничество
 - уважение към хората и околната среда
 - Секторът придобива значение за:
 - справяне с безработицата
 - подкрепа за уязвими групи
 - укрепване на местното развитие и социалното сближаване
- ➔ Гръцкият модел поставя акцент върху предприемачеството, основано на ценности, а не върху максимизирането на печалбата.

Правна рамка

Закон 4430/2016 представлява основата на социалната и солидарна икономика в Гърция.

- Той официално дефинира:
 - понятието „социална и солидарна икономика“
 - критериите за допустимост на организациите от социалната и солидарна икономика
- Законът установява:
 - принципи на управление
 - процедури за регистрация
 - механизми за публичен контрол

Законът също така създава Специалния секретариат за социална и солидарна икономика, който отговаря за:

- разработването на политики
- мониторинга
- подкрепата за сектора

➡ Този закон бележи институционалното утвърждаване на сектора.

Основни правни форми на организациите от социалната и солидарна икономика

Най-разпространените организации от социалната и солидарна икономика в Гърция са социалните кооперативни предприятия.

- Социалните кооперативни предприятия са граждански кооперации, регулирани от:
 - Закон 1667/1986
 - Закон 4430/2016
- Те са правно признати като търговски субекти.
- Тяхната уставна цел е:
 - колективна полза
 - социална полза

Категории социални кооперативни предприятия:

- социални кооперативни предприятия за включване:
 - за уязвими групи
 - за специални групи
 - социални кооперации с ограничена отговорност
 - работнически кооперации
- ➔ Тези форми съчетават икономическа дейност със социални цели.

Области на дейност на социалните предприятия

- Гръцките социални предприятия работят в ограничен, но постепенно разширяващ се кръг от сектори.
 - Основни области на дейност (2021 г.):
 - **Образование - 11%**
 - **Търговия на едро и дребно (с изключение на превозни средства)**
 - **Дейности на организациите**
 - **Дейности в сферата на хранителните услуги - ~7%**
- ➡ Секторът все още развива своята икономическа диверсификация, със силен потенциал за разширяване чрез обществени поръчки и местни партньорства.

Управление и институционални отговорности

Политиката в областта на социалната и солидарна икономика в Гърция се координира централизирано, но включва няколко министерства.

- Министерство на труда и социалните въпроси:
 - обща координация на социалната и солидарна икономика
 - Допълнителни регулаторни роли имат:
 - Министерство на вътрешните работи
 - Министерство на икономиката и развитието
 - Министерство на здравеопазването
 - Министерство на развитието на селските райони и храните
 - Специалният секретариат за социална и солидарна икономика:
 - идентифицира
 - подкрепя
 - наблюдава организациите от социалната и солидарна икономика
- ➡ Управлението отразява междусекторния характер на дейностите в социалната и солидарна икономика.

Представителство и колективни структури

Институционалното представителство на участниците в социалната и солидарна икономика значително се засили през последните години.

- 12 регионални съюза са признати съгласно Закон 4430/2016.
- 11 от 13 региона имат активни вторични сдружения към 2023 г.
- Тези съюзи:
 - представляват социалните предприятия
 - насърчават социалното предприемачество
 - функционират на демократичен принцип
- На национално ниво:
 - Панелинската конфедерация представлява 8 регионални съюза
- КАРА Network работи в областта на:
 - кооперативното образование
 - застъпничеството за политики

➡ Колективната организация повишава видимостта, застъпничеството и диалога по политиките.

Екосистема за подкрепа и изграждане на капацитет

Екосистемата на социалната и солидарна икономика в Гърция се развива бързо, особено на регионално и местно ниво.

- В повечето региони функционират консултативни органи и офиси за подкрепа.
 - Акселератори и мрежи подпомагат:
 - доброволчеството
 - създаването на предприятия
 - социалните иновации
 - Академичното участие включва:
 - следдипломни програми и програми за учене през целия живот
 - Hellenic Open University
 - Университета на Крит
 - Инициативи, ориентирани към гражданите:
 - Народен университет за социална и солидарна икономика – univsse.gr
 - Пространства, подкрепяни от държавата:
 - „Merchants Arcade“ за популяризиране на продукти на социалната и солидарна икономика
- ➔ Екосистемата подкрепя както предприемачеството, така и гражданското участие.

Допълващи инициативи за иновации и подкрепа

Някои инициативи не са специфично насочени към социалната и солидарна икономика, но остават изключително релевантни:

- Athens Startup Incubator / The Athens Incube
- InnovAthens Accelerator
- Фондации, неправителствени организации и подкрепящи организации:
 - инкубация: ACEin, Orange Grove
 - консултантски услуги: Militos Consulting, Social Dynamo
 - обучение: HIGGS, Athens Makerspace
 - Финансиране и изграждане на капацитет:
 - Action Finance Initiative
 - The People's Trust

➡ Тези участници укрепват по-широката екосистема за социални иновации.

Система за регистрация на организациите от социалната и солидарна икономика

Гърция разполага с официална национална система за регистрация на организациите от социалната и солидарна икономика.

- Тя се управлява от Министерството на труда и социалните въпроси.
 - Регистрацията изисква:
 - електронно заявление
 - устав
 - подкрепящи документи, които варират според вида на организацията
 - За работническите кооперации:
 - задължително е членовете да бъдат осигурени като самонаети лица
 - Удостоверението за регистрация дава възможност за:
 - правно признаване
 - започване на търговска дейност
- ➔ Регистрацията гарантира прозрачност, законосъобразност и обществено доверие.

Обществени поръчки със социална насоченост: политически контекст

- Гърция разполага с правна основа за участие на организациите от социалната и солидарна икономика в обществени поръчки, като обществените поръчки със социална насоченост постепенно се развиват.
 - Участието на организации от социалната и солидарна икономика в публични търгове е допустимо.
 - План за действие за социалната икономика до 2027 г.:
 - Действие 6: използване на обществените поръчки със социална насоченост за развитие на социалната и солидарна икономика
 - Действие 7: обучение на организации от социалната и солидарна икономика относно рамката за обществени поръчки
 - Отговорни органи:
 - Министерство на труда и социалните въпроси
 - Генерален секретариат за подкрепа на заетостта
 - Единен орган за обществени поръчки
- ➔ Обществените поръчки със социална насоченост са признати като стратегически инструмент, но все още са в процес на развитие.

Институционални роли в обществените поръчки

Няколко министерства споделят отговорности в областта на обществените поръчки и политиките, свързани със социалната и солидарна икономика:

- Министерство на развитието:
 - икономически програми и инструменти за финансиране на социалната и солидарна икономика
 - Министерство на вътрешните работи и Министерство на правосъдието:
 - процеси, свързани с обществените поръчки
 - Единен орган за обществени поръчки:
 - надзор и координация
 - Министерство на здравеопазването:
 - социални кооперации с ограничена отговорност
 - Министерство на развитието на селските райони:
 - земеделски и женски кооперации
 - Министерство на околната среда и енергетиката:
 - енергийни общности
- ➔ Институционалната фрагментация остава ключово предизвикателство.

Роля на местните власти

Общините имат ключова практическа роля в прилагането на обществените поръчки със социална насоченост.

- Организацията от социалната и солидарна икономика взаимодействат основно с:
 - местните власти от първо ниво
 - Сътрудничеството се осъществява чрез:
 - обществени поръчки със социална насоченост
 - програмни договори
 - Общините могат да:
 - създават подкрепящи местни екосистеми
 - пилотират иновативни модели за възлагане на обществени поръчки
 - Въздействието зависи от:
 - наличните ресурси
 - политическата воля
 - административния капацитет
- ➔ Местното ниво е от съществено значение за практическото прилагане.

Ключови послания за обучаемите

Гърция разполага с ясна правна рамка за социалната и солидарна икономика.

- Секторът се развива, но все още е сравнително малък.
- Поставя се силен акцент върху:
- кооперативни модели
- социално включване

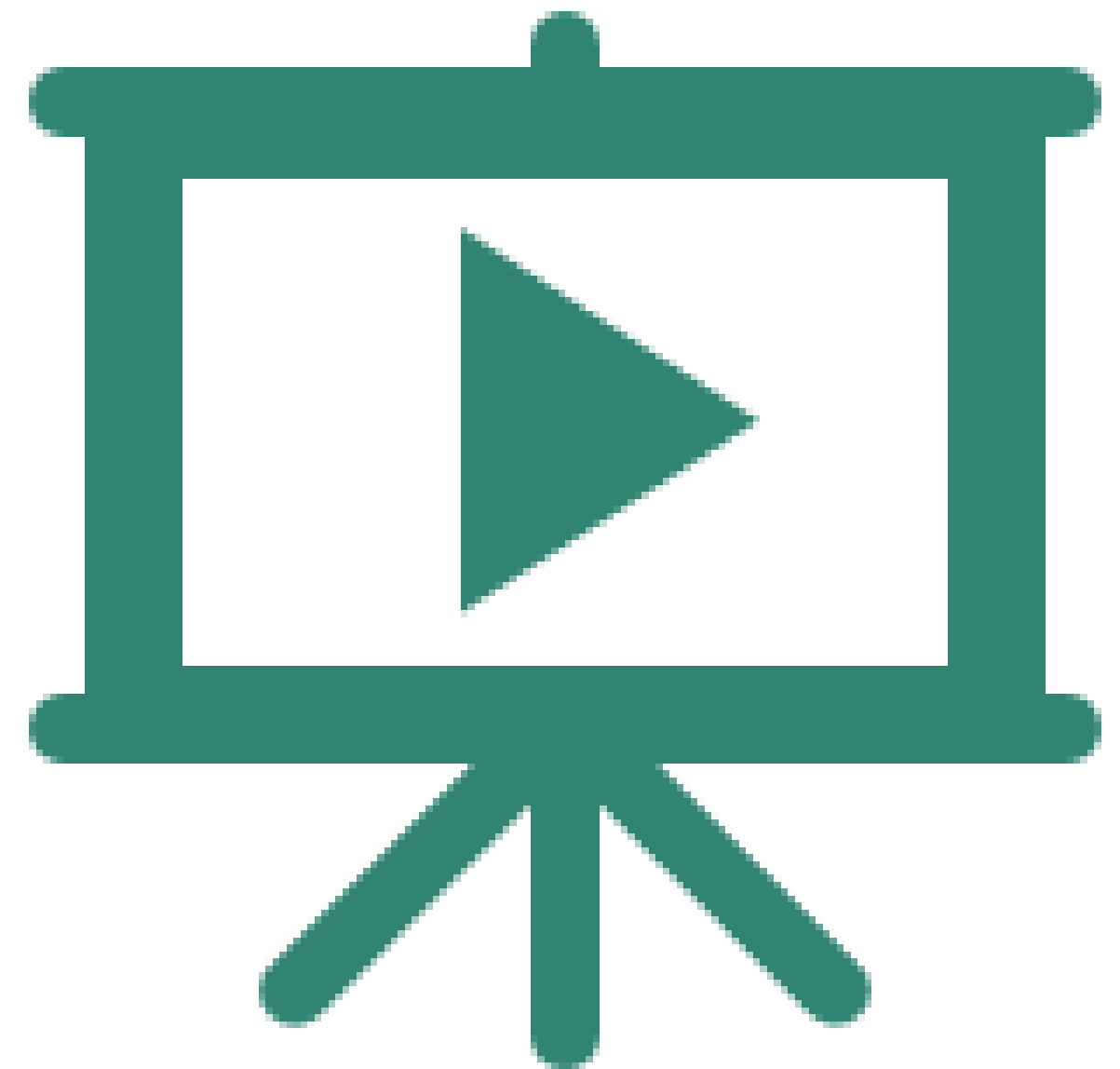
Обществените поръчки със социална насоченост са:

- признати на ниво политики
- все още в ранен етап на прилагане

Бъдещият напредък зависи от:

- изграждане на капацитет
- ясни насоки за прилагане на обществени поръчки със социална насоченост
- по-силна ангажираност на местно ниво

**Време за видео
обучение...**

Факти за Испания

- Икономиката ѝ е четвъртата по големина в еврозоната.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани със застаряването на населението.
- Социалната икономика в страната включва голямо разнообразие от организации.
- Следва насоки, основани на директивите на ЕС, за подкрепа на обществените поръчки със социална насоченост.
- Липсва официална система за регистрация на организациите от социалната икономика.
- В страната има около 43 000 социални предприятия.

Социална икономика в Испания: Общ преглед и роля

Испания има добре установена и разнообразна социална икономика, която играе важна роля в заетостта, приобщаването и устойчивото развитие.

- Социалната икономика включва организации, които дават приоритет на социалната стойност пред максимизирането на печалбата.
- Той допринася силно за:
 - Социално приобщаване и сближаване
 - Създаване на работни места, особено за уязвими групи
 - Устойчиво и зелено развитие
- Социалните предприятия са неразделна част от тази екосистема, съчетавайки икономическа дейност със социални цели.
➡ Испанският модел набляга на социалното въздействие, демокрацията и солидарността.

Основни организационни форми

Испанската социална икономика обхваща различни организационни типове.

- **Кооперации:**
Демократично управлявани предприятия, работещи в сектори като селско стопанство, услуги, енергетика и грижи.
- **Взаимни дружества:**
Организации, предоставящи социална закрила и колективни обезщетения.
- **Асоциации и фондации:**
Активен в социалните услуги, културата, образованието, здравеопазването и опазването на околната среда.
- **Социални предприятия:**
Организации, които възприемат модел на социална икономика, като същевременно работят устойчиво на пазара.
➡ Това разнообразие позволява на сектора да реагира гъвкаво на социалните и териториалните нужди.

Дефиниране на социалните предприятия в Испания

В Испания социално предприятие се разбира като:

- Организация, действаща в рамките на социалната икономика
 - Основната му цел е да служи на общия интерес, а не да максимизира печалбата
 - Той съчетава:
 - Социална или екологична мисия
 - Икономическа устойчивост
 - Демократично и приобщаващо управление
- ➔ Въпреки че определението е широко прието на практика, то не е свързано с един-единствен правен статут.

Критерии за квалифициране като социално предприятие

За да бъдат признати за социално предприятие в Испания, организациите обикновено отговарят на следните критерии:

- **Социална мисия:**
Справяне с ясно социално или екологично предизвикателство
- **Реинвестиране на печалбата:**
Печалбите се реинвестират в подкрепа на мисията
- **Приобщаващо управление:**
Демократично вземане на решения, често включващо работници, потребители или бенефициенти
- **Ориентация към социално въздействие:**
Дейностите са предназначени да генерират измерима социална стойност
➡ Тези критерии гарантират надеждност и отчетност, дори без официално сертифициране.

Основни области на дейност

Испанските социални предприятия работят главно в сектори от обществен интерес и ориентирани към въздействие.

- **Социално приобщаване и заетост**

Подкрепа за безработни, хора с увреждания, мигранти и други уязвими групи

- **Устойчиво развитие**

Опазване на околната среда, възобновяема енергия, кръгова икономика

- **Здравни и социални услуги**

Услуги за грижи, подкрепа за възрастни и зависими лица

➡ Тези области са в тясно съответствие с приоритетите на публичната политика и нуждите от обществени поръчки.

Подкрепяща екосистема и мрежи

Испания се възползва от силна екосистема от подкрепа и представителство.

- **CERES (Испанска бизнес конфедерация на социалната икономика):**
 - Основна национална организация-чадър
 - Застъпничество, политически диалог и секторно представителство
- **Регионални мрежи и федерации:**
 - Осигуряване на обучение, консултации и работа в мрежа
- **Услугите за поддръжка включват:**
 - Изграждане на капацитет
 - Правни и бизнес съвети
 - Подкрепа за достъп до пазара
 - ➔ Мрежите компенсират липсата на официална система за регистрация.

Разпознаваемост и видимост

- Испания не въвежда задължителна система за регистрация или сертифициране на социални предприятия.
- Организацията могат:
 - Доброволно се присъединете към мрежи като CEPES
 - Да се идентифицират като част от социалната икономика
- Разпознаването се основава на:
 - Спазване на принципите на социалната икономика
 - Публична репутация и участие в мрежата
 - ➔ Този гъвкав модел насърчава участието, но ограничава систематичното събиране на данни.

Обществени поръчки със социална насоченост: политически контекст

Испания насърчава обществените поръчки със социална насоченост основно чрез правни рамки, съобразени с изискванията на ЕС.

- Прилагането се ръководи от:
 - директивите на ЕС в областта на обществените поръчки
- Социалните и екологичните съображения все по-често се интегрират в стратегиите за възлагане на обществени поръчки.
- Платформи като Convalores:
 - подкрепят социалните предприятия
 - предоставят инструменти за достъп до пазарите на обществени поръчки

➡ Обществени поръчки със социална насоченост се разглеждат като стратегически инструмент за създаване на социална стойност.

Правна рамка за социални обществени поръчки

Основният национален правен инструмент е:

- **Закон за обществените поръчки (Ley 9/2017)**
- Този закон позволява на възложителите да:
- Включване на социални критерии в процедурите за възлагане
- Помислете за социалната стойност, не само за цената
- Насърчаване на участието на субекти от социалната икономика
 - ➡ Законът осигурява правна сигурност за социално отговорно възлагане на обществени поръчки.

Възможности за обучение и стаж

Основният национален правен инструмент е:

- **Закон за обществените поръчки (Ley 9/2017)**
- Този закон позволява на възложителите да:
- Включване на социални критерии в процедурите за възлагане
- Помислете за социалната стойност, не само за цената
- Насърчаване на участието на субекти от социалната икономика
 - ➡ Законът осигурява правна сигурност за социално отговорно възлагане на обществени поръчки.

Институционални отговорности за обществените поръчки със социална насоченост

Отговорностите за обществените поръчки със социална насоченост се споделят между различните нива на управление.

- Министерство на икономическите въпроси и цифровата трансформация:
 - осъществява надзор върху правната рамка за обществените поръчки
- Регионални и местни власти:
 - прилагат стратегии за обществени поръчки със социална насоченост
 - адаптират националните правила към местните нужди
- Сътрудничество с:
 - мрежи на социалната икономика
 - платформи за подкрепа

➔ Децентрализацията позволява прилагане, съобразено с конкретния контекст.

Ключови послания за учащите

Испания има силна и разнообразна социална икономика със значително въздействие върху заетостта.

- Социалните предприятия се определят от ценности и практики, а не от една-единствена правна форма.
- Социалните обществени поръчки са законово подкрепени и са съобразени с ЕС.

Ефективното прилагане зависи от:

- Осъзнаване на правните инструменти
- Обучение на публичните органи
- Силни мрежи за подкрепа

Ключови послания за учащите

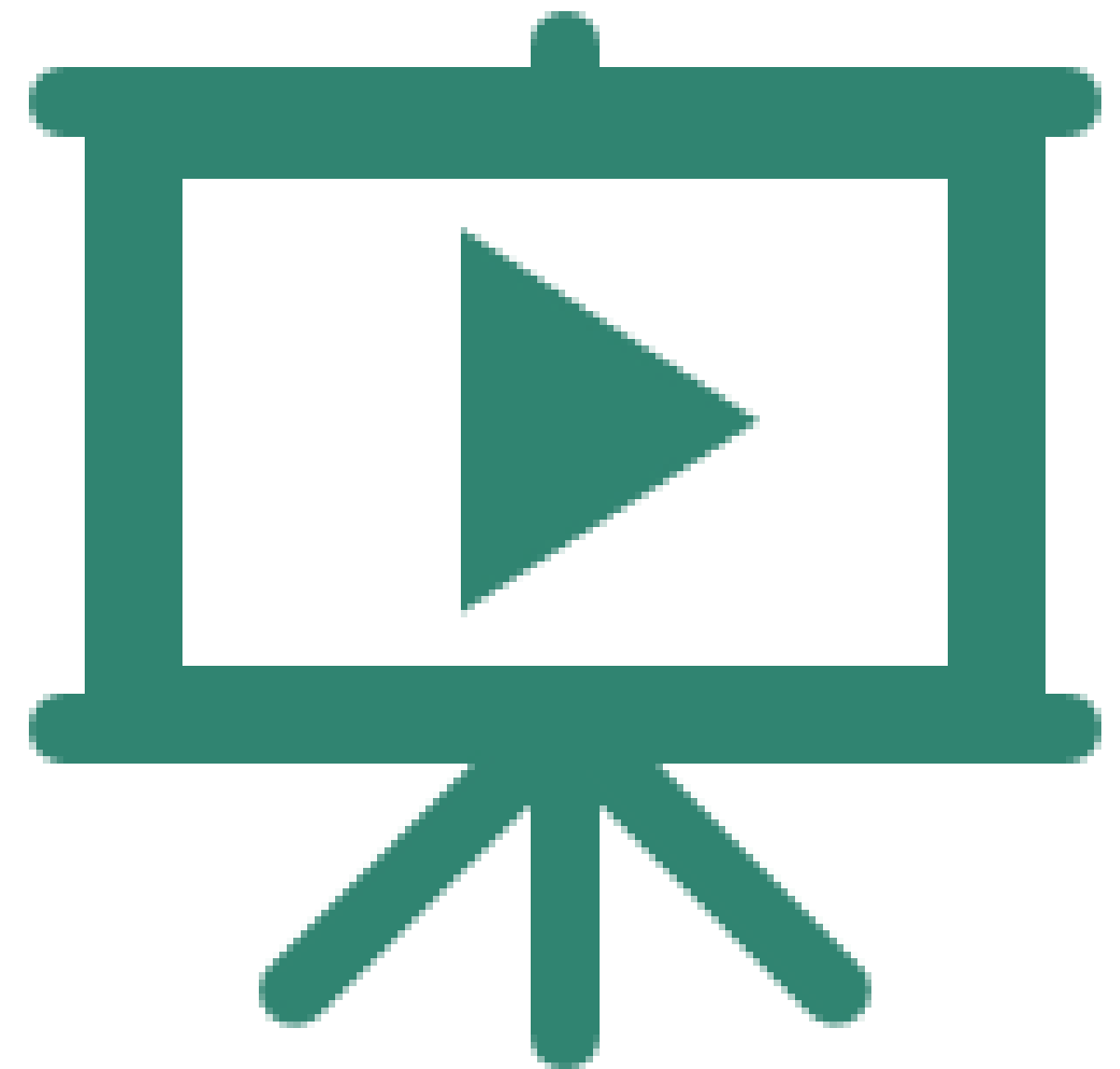
Испания има силна и разнообразна социална икономика със значително въздействие върху заетостта.

- Социалните предприятия се определят от ценности и практики, а не от една-единствена правна форма.
- Социалните обществени поръчки са законово подкрепени и са съобразени с ЕС.

Ефективното прилагане зависи от:

- Осъзнаване на правните инструменти
- Обучение на публичните органи
- Силни мрежи за подкрепа

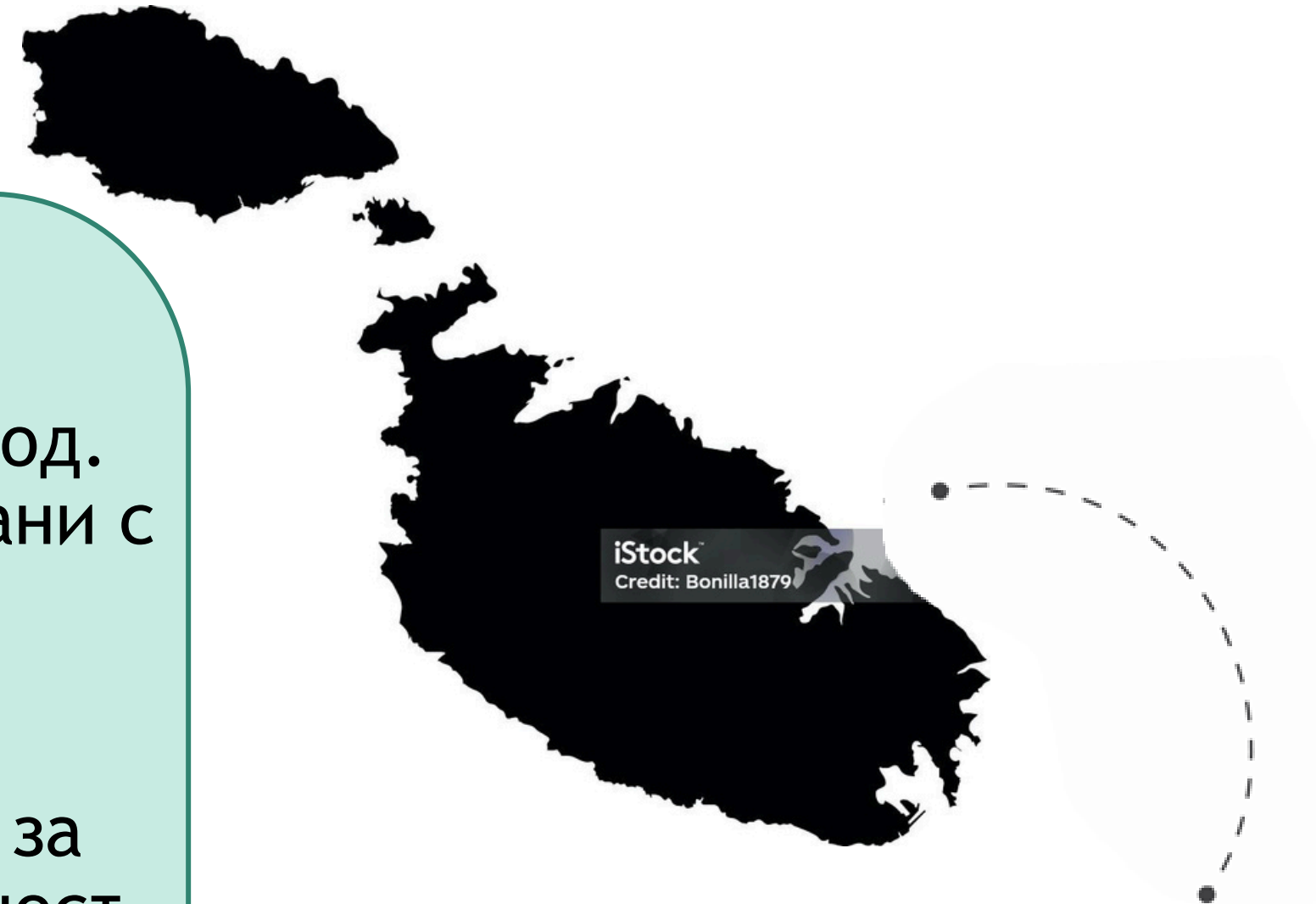
**Време за видео
обучение...**

Факти за Малта

- Икономиката ѝ се характеризира с висок доход.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани с бедността и социалното изключване.
- Няма официална действаща правна рамка за социалните предприятия.
- Липсват специализирани национални насоки за обществените поръчки със социална насоченост.
- Възможностите за обучение по темата за обществените поръчки със социална насоченост са фрагментирани.
- В страната има малък брой социални предприятия – около 750.

Социална икономика в Малта: контекст и предистория

Малта има дългогодишна традиция на доброволческа дейност и сътрудничество, формирайки силна, но до голяма степен неформална социална икономика.

- Социалните инициативи в Малта датират от векове чрез:
 - Доброволчески сдружения
 - Кооперации
 - Културни и спортни организации
- Съществува „де факто“ социална икономика, въпреки че официалната политика за социални предприятия все още се заражда.
- Неотдавнашно проучване идентифицира около 750 социални предприятия, които допринасят за:
 - Създаване на работни места
 - Социално приобщаване
 - Сплотеност на общността

➔ Социалната икономика на Малта е активна и въздействаща, но все още е в процес на формализиране.

Основни видове организации за социална икономика

Малтийската социална икономика се състои главно от три организационни групи:

- **Доброволчески организации (ДО) (~394):**
 - Урежда се от Закона за доброволческите организации (2007 г.)
 - С подкрепата на Малтийския съвет за доброволческия сектор (MCVS)
- **Кооперации (~57):**
 - Урежда се от Закона за кооперативните дружества (2001 г.)
 - Представява се от Малтийската кооперативна федерация (MCF) и Koperattivi Malta
- **Културни и спортни клубове (~299):**
 - Често работят със социални мисии
 - Функционират като де факто социални предприятия
 - ➡ Тези организации предоставят социална стойност, но често не получават официално признание като социални предприятия.

Развитие на социалните предприятия в Малта

Малта все още няма напълно функционираща правна рамка, посветена единствено на социалните предприятия.

- Законът за социалните предприятия (SEA - Закон IX от 2022 г.):
 - Публикувано през февруари 2022 г.
 - Представява важен политически етап
 - **Все още не е в сила, очаква се обявление в Държавен вестник**
 - Формализирането чрез SEA е от съществено значение за:
 - Активирайте персонализирана поддръжка
 - Подобряване на мащабируемостта
 - Увеличаване на достъпа до финансиране и обществени поръчки
- ➔ Секторът в момента е във фаза на регулаторен преход.

Дефиниране на социалните предприятия съгласно SEA

Законът за социалните предприятия определя социалните предприятия чрез два алтернативни пътя:

- **Път, основан на доходите:**
 - Най-малко 60% от доходите, генерирани чрез търговия, са за социална цел
 - **Път, основан на заетостта:**
 - Най-малко 30% от работниците на пълен работен ден са с увреждания или в неравностойно положение
 - Допълнителните критерии за разпознаване включват:
 - Ясна социална мисия
 - **Реинвестиране на печалбата:**
 - Максимално разпределение от 25% за три години
 - **Одобрена правна форма:**
 - Дружество, партньорство или кооперация
 - **Автономия от правителството**
- ➡ Тези критерии привеждат Малта в съответствие с добрите практики на ЕС.

Регистрационна и регулаторна рамка

SEA изисква:

- Регулатор на социалните предприятия
- Регистър на организациите за социални предприятия
- Тези структури целят:
 - Осигуряване на прозрачност и отчетност
 - Активиране на мониторинг и поддръжка на политики
- Въпреки това, тъй като SEA все още не е влязла в сила:
 - Регулаторът и Регистърът не работят
 - Достъпът до обезщетения (напр. удължаване на схемата за микроинвестиране) е забавен
 - ➡ Регулаторната несигурност остава ключово структурно предизвикателство.

Подкрепяща екосистема и източници на финансиране

Социалната икономика на Малта се подкрепя от смесена публично-частна екосистема.

Ключови мрежи и асоциации:

- Малтийска кооперативна федерация (MCF)
- Кооперации Малта
- Асоциация на социалните предприемачи на Малта (SEAM)

Публични институции:

- Малтийски съвет за доброволческия сектор (MCVS)
- Служба на комисаря за доброволческите организации
- Съвет на кооперациите

Източници на финансиране:

- Програми на ЕС (напр. ЕСФ+)
- Малта Микрофинанс ООД
- APS Bank
- Схема за микроинвестиции (в очакване на активиране на SEA)

➔ Подкрепата съществува, но остава фрагментирана.

Области на дейност на социалните предприятия

Социалните предприятия в Малта работят в разнообразни и социално значими сектори:

- Социални услуги:
 - Здравеопазване, грижи за възрастни хора, подкрепа за хора с увреждания, грижи за деца
- Образование и обучение
- Заетост и трудова интеграция:
 - Ключов път за разпознаване на SEA
- Екологична устойчивост
- Културни дейности и справедлива търговия
- Селски туризъм и холистични услуги

➡ Тези дейности са в тясно съответствие с националните приоритети за развитие.

Ключови предизвикателства и възможности Основни предизвикателства:

- Законът за социалните предприятия все още не е в сила
- Регулаторна несигурност
- Ограничен достъп до целеви стимули
- Фрагментирана екосистема за поддръжка

Ключови възможности:

- Отключване на завършването на SEA:
 - Финансови стимули
 - Официално признание
 - Насърчаване на приобщаването
 - Международно сътрудничество:
 - Членството на SEAM в мрежата Euclid
 - Въвеждане на отчитане на социалното въздействие
- ➔ Бъдещето на сектора зависи от прилагането на политиките.

Обществени поръчки със социална насоченост: правен контекст

Правната рамка на Малта за обществени поръчки със социална насоченост е допустима, но се използва ограничено.

- Правила за обществените поръчки – S.L. 601.03:
 - позволяват запазени обществени поръчки, Регламенти 161-165
 - изискват поне 30% от служителите да бъдат хора с увреждания или хора в неравностойно положение
- Допълнително релевантно законодателство:
 - Закон за управлението на публичните финанси
 - Закон за доброволните организации
 - Закон за кооперативните дружества

➡ Правни инструменти съществуват, но практическото им използване остава ограничено.

Практика, инструменти и обучение по обществени поръчки със социална насоченост

Малта не разполага със специализирани национални насоки за обществените поръчки със социална насоченост.

- Инициативи, финансирани от ЕС:
 - WeBuySocialEU
 - Deal4Good
 - Платформа за обществени поръчки:
 - eTenders (ePPS) е задължителна
 - липсват специфични функции за проследяване на обществени поръчки със социална насоченост
 - Възможности за обучение:
 - University of Malta
 - MCAST
 - Institute for the Public Services (IPS)
 - частни академии
 - Подкрепа от:
 - MCF, MCVS, SEAM
- ➔ Изграждането на капацитет е фрагментирано, но постепенно се развива.

Институционални отговорности за обществените поръчки със социална насоченост

Основните публични органи включват:

- Министерство на икономиката, предприятията и стратегическите проекти
- Министерство на приобщаването и доброволческите организации
- Департамент по договорите — централен орган за обществени поръчки
- Подкрепящи институции:
 - Malta Business Registry (MBR)
 - Комисар за доброволческите организации (CVO)
 - Съвет по кооперациите
 - Malta Enterprise
 - Servizi Ewropej f'Malta (SEM)

➔ Необходима е по-силна междуведомствена координация.

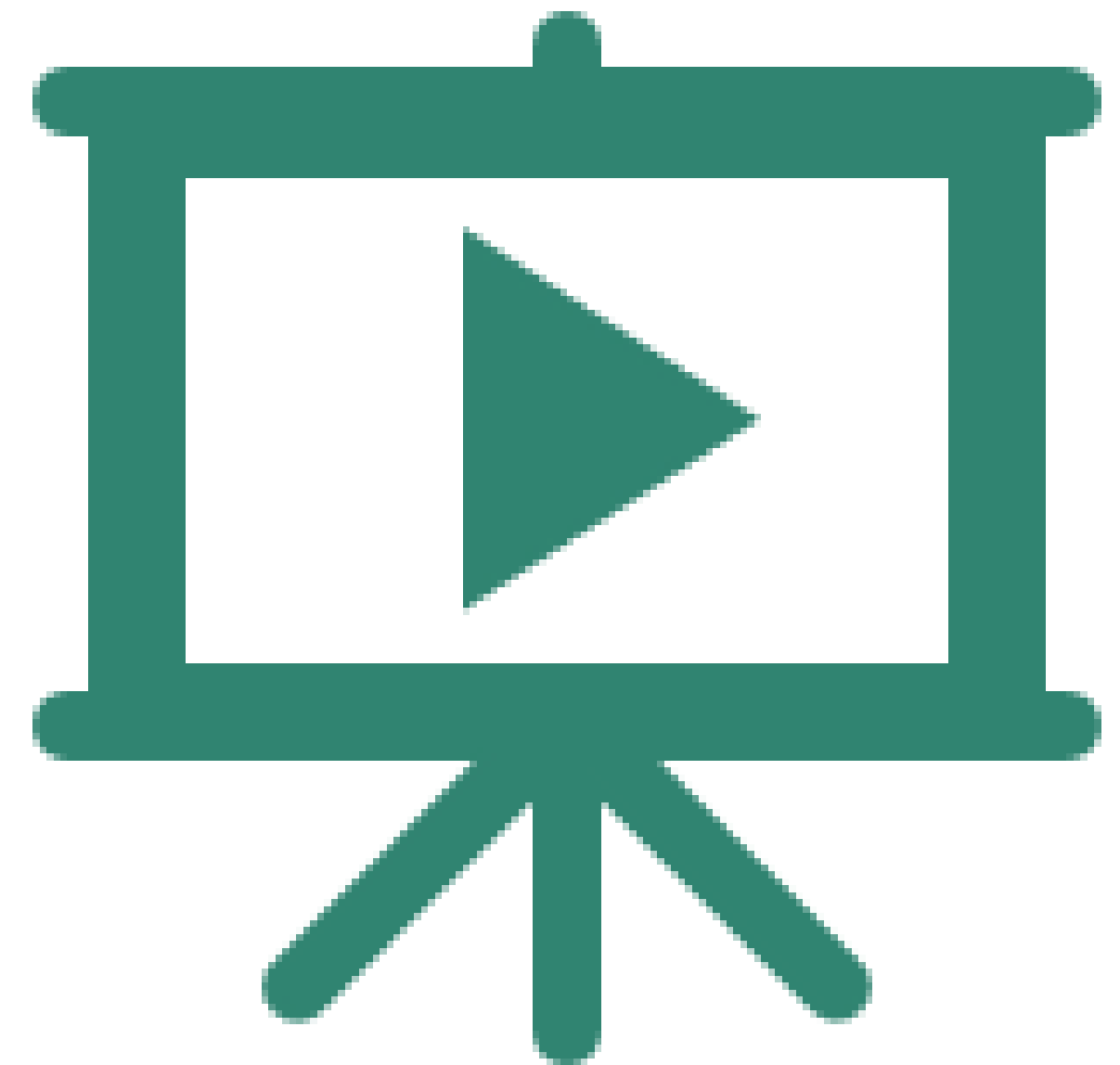
Ключови послания за обучаемите

- Малта има жизнена, но до голяма степен неформална социална икономика.
- Формализирането чрез SEA е от ключово значение за устойчивостта и разрастването на сектора.
- Обществените поръчки със социална насоченост са правно възможни, но все още слабо развити.

Следващият етап зависи от:

- прилагането на политики
- изграждането на капацитет
- координираното управление
-

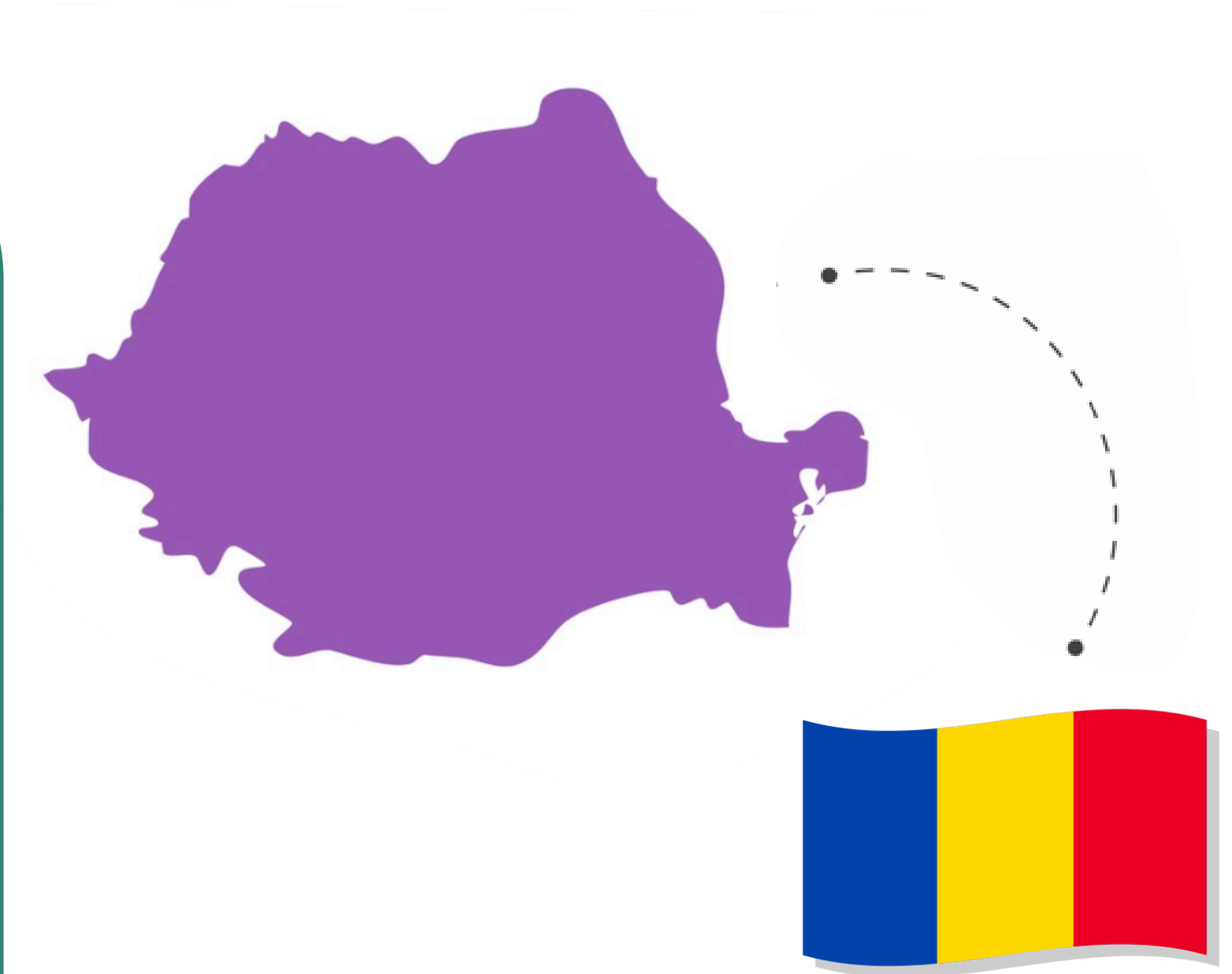
**Време за видео
обучение...**

Факти за Румъния

- Икономиката ѝ е съсредоточена основно в секторите на услугите, индустрията и селското стопанство.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани с бедността и социалното изключване.
- Предоставя удостоверение/сертификат на социалните предприятия.
- Не разполага с централен инструментариум или специализирана онлайн платформа, насочена към обществените поръчки със социална насоченост.
- Възможностите за обучение, свързани с обществените поръчки със социална насоченост, остават недостатъчно развити.
- В страната има близо 3 000 социални предприятия.

Социална икономика в Румъния: правен и политически контекст

Румъния има ясна правна рамка за социалната икономика, закрепена в националното законодателство.

- Социалната икономика се регулира от:
 - Закон № 219/2015 за социалната икономика
 - Решение на правителството № 585/2016, което определя методологичните норми
- Социалната икономика е призната като инструмент за:
 - Социално приобщаване
 - Създаване на работни места
 - Справяне с нуждите на общността
- Законът предвижда формални механизми за признаване, разграничавайки Румъния от страни, които имат само неформални определения.
➡ Румъния следва регулиран и базиран на сертифициране подход към социалните предприятия.

Определение за социално предприятие в Румъния

Съгласно Закон № 219/2015, социално предприятие е:

- Частно юридическо лице
- Чиито учредителни и организационни документи ясно показват:
 - Съответствие с определението за социална икономика
 - Спазване на основните му принципи
- Разпознаването не е автоматично:
 - Организациите трябва да кандидатстват за официално сертифициране
 - ➔ Правното признаване е обусловено от спазването на изискванията, а не само от правната форма.

Допустими правни форми за социални предприятия

Широк кръг от организации могат да се квалифицират като социални предприятия, включително:

- Асоциации и фондации
- Кооперации от първа степен
- Федерации
- Кредитни кооперации
- Дружества за взаимопомощ (за служители и пенсионери)
- Съюзи на юридически лица
- Други частни юридически лица, отговарящи на законовите критерии
 - ➡ Тази приобщаваща природа позволява на различни организационни модели да функционират в рамките на социалната икономика.

Система за сертифициране: Сертификат за социално предприемачество

- За да бъдат официално признати, организациите трябва да получат сертификат за социално предприятие.
- Сертифицирането потвърждава:
 - Съответствие с принципите на социалната икономика
 - Допустимост за специфични политически мерки
- За организации, фокусирани върху интеграцията на работното място, се прилага допълнителен статус:
 - **Предприятие за социално включване, сертифицирано чрез социалната марка (Social Mark)**
- ➡ Сертифицирането е от основно значение за видимостта, надеждността и насочването на политиките.

Социално внедрени предприятия и социалната марка

- Социалната марка е специализиран сертификат за социални предприятия за интеграция на работното място (WISE).
- Признава се директният принос за:
 - Общ интерес
 - Подобряване на условията за уязвимите групи
- Социалната марка включва:
 - Сертификат, валиден 3 години
 - Задължителен елемент на визуалната идентичност
- Визуалната идентичност трябва да се появява на:
 - Продукти
 - Произведения
 - Сервизна документация

➔ Социалната марка повишава разпознаваемостта на пазара и общественото доверие.

Критерии за квалифициране като социално предприятие

- За да получат сертификат, организациите трябва да докажат, че:
- Служи на социална цел или в общ интерес
- **Реинвестирайте поне 90% от печалбата си в:**
 - Социална мисия
 - Законови резерви
- **Ангажирай се с:**
 - Прехвърляне на останалите активи, при ликвидация, на друго социално предприятие
- **Насърчавайте справедливостта на работното място:**
 - Справедливи заплати
 - Максимално съотношение на заплащане от 1:8 между най-високоплатените и най-нископлатените лица

➔ Тези строги критерии гарантират силно социално въздействие и етично управление.

Подкрепяща екосистема и ключови мрежи

- Социалната икономика на Румъния се подкрепя от активна екосистема на гражданското общество.
Ключови организации за подкрепа включват:
- **RISE Румъния - Румънска мрежа за социална икономика**
- **Коалиция за социална икономика**
- **ФОНД**
- **Ашока Румъния**
- **NESsT**
- Те предоставят:
- Подкрепа за финансиране и инвестиционна готовност
- Обучение и менторство
- Застъпничество и политически диалог
- ➔ Тези участници играят ключова роля в изграждането на капацитет и реформите.

Обществени поръчки със социална насоченост: политически контекст

- Румъния все още не разполага със специализиран национален инструментариум или платформа за обществени поръчки със социална насоченост, но няколко рамки подкрепят тяхното прилагане.
 - Национална стратегия за обществените поръчки 2015-2020 г.:
 - идентифицира пропуски при интегрирането на социални цели
 - Релевантното законодателство включва:
 - Закон № 448/2006 — защитени звена и заетост на хора с увреждания
 - Закон № 98/2016 — обществени поръчки, включително запазени обществени поръчки
- ➡ Правни разпоредби съществуват, но прилагането остава ограничено.

Запазени договори и текуща практика

- Румънското законодателство позволява:
 - Резервирани договори за защитени жилища
 - Договори, подкрепящи заетостта на хора с увреждания
- На практика:
 - Публичните органи рядко използват тези опции
 - Ангажирането със социалните предприятия е непоследователно
- Ключови бариери:
 - Липса на задължение
 - Ограничена осведоменост
 - Процедурна сложност
 - ➔ Предизвикателството не е законността, а практическото приложение.

Последни законодателни развития (2024-2025 г.)

През 2024 г. беше стартирана мащабна инициатива за реформи от:

- ADV Румъния Груп
- RISE Румъния
- Асоциация за социални финанси

Ключово предложение:

- Публичните органи с бюджети за обществени поръчки над 3 милиона евро трябва да разпределят:

- 0,5% за договори с WISE

Статус:

- Приет в Сената
- В процес на преразглеждане в Камарата на депутатите
➡ Това би представлявало системен пробив за SPP.

Обучение и изграждане на капацитет по обществени поръчки със социална насоченост

Обучението в областта на обществените поръчки със социална насоченост остава недостатъчно развито.

- Съществуващи инициативи:
 - семинари на IES – Институт за социална икономика
 - политически диалози, организирани от RISE Romania
- Пропуски:
 - процедури за участие в обществени поръчки
 - ценообразуване и калкулиране на разходите
 - правно съответствие
- Бариери:
 - ограничен обхват
 - административна сложност

➡ Изграждането на капацитет е от съществено значение за активиране на съществуващите правни инструменти.

Институционални отговорности за обществените поръчки със социална насоченост

Ключовите институции, които участват, включват:

- ANAP – Национална агенция за обществени поръчки:
 - регулира процедурите
 - предоставя технически насоки
 - Министерство на труда и социалната закрила:
 - управлява програмите за защитени звена
 - Департамент за устойчиво развитие към кабинета на министър-председателя:
 - координира съгласуването със социалните политики
 - Организации от социалната икономика:
 - застъпничество, обучение, законодателни реформи
 - Местни публични власти:
 - основни изпълнители, но често с ограничена експертиза
- ➡ Координацията и насоките остават фрагментирани.

Последен напредък и перспективи

- Декември 2024 г.:
 - национален уебинар за обществени поръчки със социална насоченост и предприятия за трудова интеграция, организиран от ADV Romania и партньори
 - Резултати:
 - силно участие от страна на публични власти и социални предприятия
 - повишена осведоменост
 - Последващи действия:
 - ANAP пое ангажимент за разширяване на обученията през 2025 г.
- ➡ Набира се инерция за по-широко прилагане на обществените поръчки със социална насоченост.

Ключови послания за обучаемите

- Румъния разполага със стабилна правна и сертификационна рамка за социалните предприятия.
- Изискванията за социално въздействие са сред най-строгите в Европа.
- Обществените поръчки със социална насоченост са правно възможни, но рядко се прилагат.

Ключовите приоритети включват:

- законодателна реформа
- задължителни квоти за обществени поръчки със социална насоченост
- опростени процедури
- изграждане на капацитет за публичните възложители и социалните предприятия

Факти за България

- 66% от икономиката ѝ е ориентирана към сектора на услугите.
- Изправена е пред предизвикателства, свързани със застаряването на населението.
- Има закон, който правно дефинира социалното предприятие.
- Правната рамка за социалната икономика подкрепя обществените поръчки със социална насоченост, но липсват силни задължителни механизми.
- Усилията за изграждане на капацитет по темата за обществените поръчки със социална насоченост съществуват, но все още се развиват.
- В страната има малък брой социални предприятия — около 170.

Социална икономика в България: контекст и развитие

Социалната икономика на България е развиващ се, но институционално признат сектор, фокусиран върху социалното въздействие и приобщаването.

- Секторът е съставен главно от:
 - Кооперации
 - Асоциации
 - Фондации
 - Други организации, ориентирани към социално въздействие
- Организацията на социалната икономика допринасят за:
 - Създаване на работни места
 - Социално включване на уязвими групи
 - Местно и общностно развитие
- Въпреки че все още е сравнително малък, секторът получава политическо внимание и структурна подкрепа.

➡ България представлява развиваща се екосистема на социалната икономика с ясен потенциал за растеж.

Правна рамка за социалната икономика

Социалната икономика в България е подкрепена от специална правна рамка.

- **Закон за социалните и солидарни предприятия (2018 г.):**
 - Предоставя правно определение за социални предприятия
 - Установява критерии за признаване
- Законът укрепва:
 - Правна сигурност
 - Прозрачност
 - Ангажиране на публичния сектор със социалните предприятия
- Надзорът се осъществява от Министерството на труда и социалната политика (МТСП).

➡ Законът бележи важна стъпка към формализиране и легитимност.

Дефиниране на социалните предприятия в България

Съгласно българското законодателство, социално предприятие е субект, който:

- Има основна социална мисия в полза на общността
- Генерира измерима социална добавена стойност
- Работи с демократично и партиципативно управление
- Реинвестира по-голямата част от печалбата си в социални цели

➡ Признанието се фокусира върху въздействието и управлението, не само върху икономическата дейност.

Система за регистрация и разпознаване

- България управлява официална система за регистрация на социални предприятия.
 - Управлява се от Министерството на труда и социалната политика
 - Регистрацията осигурява:
 - Официално признание
 - Повишена видимост
 - Допустимост за общественото участие и подкрепа
 - Регистрираният статус помага на публичните органи:
 - Идентифицирайте допустими социални предприятия
 - Проектиране на целенасочени мерки за обществени поръчки и подкрепа
- ➔ Регистрацията е ключов инструмент за прилагане на политиките и изграждане на доверие.

Основни области на дейност

Социалните предприятия в България са основно активни в:

- **Социални услуги**
Грижи, услуги за подкрепа и помощ в общността
- **Заетост на уязвими групи**
Включително хора с увреждания и дългосрочно безработни
- **Производствени дейности**
Често е свързано с цели за социална заетост
- **Екологични дейности**
Инициативи за рециклиране, зелено производство и устойчивост

➡ Тези сектори са тясно свързани с нуждите на публичната политика и обществените поръчки.

Подкрепяща екосистема и мрежи

- Българската социална икономика се подкрепя от нарастваща спомагателна инфраструктура.
- Българска мрежа за социални предприятия (BULSEN):
 - Застъпничество и представителство
 - Обучение и работа в мрежа
- Шест регионални фокусни центъра:
 - Местни услуги за подкрепа и консултации
 - Изграждане на капацитет и повишаване на осведомеността
- НПО и проекти, финансирани от ЕС:
 - Осигурете експертен опит, пилотни проекти и възможности за финансиране

➔ Подкрепата се разширява географски, макар и все още неравномерно.

Обществени поръчки със социална насоченост: стратегически контекст

България подкрепя обществените поръчки със социална насоченост чрез:

- стратегически документи
- национални и европейски инструменти за насоки
- дигитална инфраструктура за обществени поръчки
- съгласуване със социалните и зелените приоритети на ЕС в областта на обществените поръчки

➡ Обществени поръчки със социална насоченост са признати като инструмент на политиката, но все още не са широко прилагани.

Правна рамка за обществените поръчки със социална насоченост

Законът за обществените поръчки предоставя правната основа за прилагане на обществени поръчки със социална насоченост.

- Член 12 позволява:
 - запазени обществени поръчки за социални предприятия
 - изискване поне 30% от персонала да бъде от хора в неравностойно положение
 - Законът също така позволява:
 - социални клаузи
 - зелени критерии
 - Законът за предприятията на социалната и солидарна икономика от 2018 г.:
 - насърчава публичните органи да взаимодействат с регистрирани социални предприятия
 - Националната стратегия насърчава възлагането на обществени поръчки на:
 - специализирани предприятия, например кооперации на хора с увреждания
- ➔ Правни инструменти съществуват, но задължителните механизми за иновации остават ограничени.

Инструменти, платформи и насоки за обществени поръчки със социална насоченост

Няколко инструмента подкрепят прилагането на обществените поръчки със социална насоченост в България:

- Система за обществени поръчки на АОП:
 - централизирана дигитална платформа
 - насоки относно зелени и социални критерии
 - разяснения за процедурите по обществени поръчки
- Допълнителни инструменти:
 - Насоки РОМАСТ
 - Ръководство за кръгови обществени поръчки по Interreg

➡ Тези ресурси подпомагат спазването на правилата, но практическото им използване варира.

Възможности за обучение и изграждане на капацитет

Изграждането на капацитет за прилагане на обществени поръчки със социална насоченост се развива, но остава фрагментирано.

- Инициативите за обучение включват:
 - дейности, подкрепени от ОИСР
 - курсове и насоки от АОП
 - Семинари и форуми:
 - организирани от неправителствени организации
 - подкрепени от проекти, финансирани от ЕС, например Interreg и CO-RESP
 - Финансирането от ЕС, включително Interreg и Кохезионните фондове:
 - играе ключова роля за развитието на умения в областта на обществените поръчки със социална насоченост
- ➡ **Непрекъснатото обучение е от съществено значение за подобряване на качеството на прилагане.**

Институционални отговорности за обществените поръчки със социална насоченост

Ключовите публични органи включват:

- Министерство на финансите:
 - ръководи политиката и законодателството в областта на обществените поръчки
 - Агенция по обществени поръчки (АОП):
 - насоки, обучение и управление на платформата
 - Министерство на труда и социалната политика (МТСП):
 - регистър на социалните предприятия
 - координация на политиките, свързани с обществените поръчки със социална насоченост
 - Министерство на околната среда и Агенция за устойчиво енергийно развитие:
 - разработване на зелени и социални критерии
- ➡ Управлението е споделено и изисква силна координация.

Ключови предизвикателства и възможности

Основни предизвикателства:

- Малък размер на сектора
- Ограничени стимули за иновации в обществените поръчки
- Неравномерна осведоменост сред публичните купувачи
- Фрагментирано изграждане на капацитет

Ключови възможности:

- Съществуващи правни разпоредби за запазени договори
 - Централизирана платформа за обществени поръчки
 - Силни механизми за подкрепа от ЕС
 - Разрастващи се регионални структури за подкрепа
- ➡ Рамката съществува; внедряването е следващата стъпка.

Ключови послания за учащите

- България има официално правно определение и система за регистрация на социалните предприятия.
- Социалната икономика е малка, но институционално призната.
- Социалните обществени поръчки са правно възможни чрез запазени договори и социални клаузи.

Бъдещият напредък зависи от: Изграждане на капацитет

- По-силни политически стимули
- По-добра координация между институциите
- Ефективно използване на подкрепата от ЕС

Факти за Кипър

Над 80% от икономиката му е базирана на сектора на услугите.

Изправен е пред предизвикателства, свързани със застаряването на населението.

Социалната и солидарната икономика не е дефинирана в правен или официален текст.

Разполага с регистър на социалните предприятия.

Няма специален закон или насоки, които да определят прилагането на обществените поръчки със социална насоченост.

Не предлага обучителни програми по обществени поръчки със социална насоченост.

Социална икономика в Кипър: контекст и последни развития

- В Кипър социалната и солидарната икономика е наскоро институционализирана област, с ограничено историческо правно признаване, но с нарастващо внимание на ниво политики.
 - До неотдавна социалната и солидарната икономика не беше формално дефинирана в законодателството или в официалните политики.
 - Важен етап беше приемането на Закона за социалните предприятия през 2020 г.
 - През декември 2023 г. законът беше изменен с разпоредби, които позволяват създаването на Регистър на социалните предприятия.
 - Регистърът все още е в ранен етап на прилагане, което показва, че Кипър преминава от неформално към формално признаване на сектора.
- ➔ Кипър изгражда своята рамка за социална и солидарна икономика от самото начало.

Правна рамка: Закон за социалните предприятия (2020 г.)

- Законът за социалните предприятия (2020 г.) установява първото правно определение за социални предприятия в Кипър.
- Социално предприятие е предприятие, регистрирано в официалния регистър на социалните предприятия.
- Законът въвежда:
 - Критерии за допустимост
 - Изисквания за управление
 - Правила за разпределение на печалбата
- Регистърът се управлява от:
 - Регистратор на кооперативни дружества и социални предприятия
 - В рамките на Службата за кооперативни дружества (CSS), национален публичен орган

➔ Правното признаване зависи от официална регистрация, а не от самоопределение.

Видове социални предприятия в Кипър

- Законът разграничава два вида социални предприятия:
- **Социални предприятия с общо предназначение**
 - Преследвайте социални, културни и/или екологични цели
- **Социално приобщаване Социални предприятия**
 - Фокус върху интеграцията на пазара на труда
 - Насочете се към хора с увреждания и други уязвими групи
- ➡ Това разграничение отразява практиката на ЕС, особено по отношение на социалните предприятия за трудова интеграция (WISE).

Основни изисквания за регистрирани социални предприятия

За да бъде регистрирано, социалното предприятие трябва:

- Осигуряване на стоки или услуги с поне 70% от приходите от бизнес дейности
 - Работете по делови, отговорен и прозрачен начин
 - Осигуряване на управление с участието на обществеността, включващо:
 - Членове
 - Служители и/или клиенти
 - Прилагайте политики за възнаграждение, които ограничават разликите в заплащането
- ➡ Моделът съчетава предприемаческа дейност със социална отговорност.

Правила за реинвестиране на печалбата

Разпределението на печалбата се различава според вида социално предприятие:

- Социални предприятия с обща цел:
 - реинвестират поне 80% от излишъка в своята социална мисия
- Социални предприятия за социално включване:
 - реинвестират поне 40% от излишъка в своята социална мисия
 - постигат социално въздействие основно чрез трудово включване

➡ Праговете за реинвестиране гарантират създаване на дългосрочна социална стойност.

Правни форми в рамките на социалната икономика

Участниците в социалната икономика в Кипър функционират под множество правни форми:

- **Кооперации**
 - Дългогодишна традиция
 - Урежда се от Закона за кооперативните дружества
- **Асоциации и фондации**
 - Общи за НПО и обществени инициативи
- **Дружества с ограничена отговорност**
 - Чрез акции или гаранция
- **Партньорства**
 - Действащи като социални предприятия съгласно Закона от 2020 г.
➡ Законът позволява правна гъвкавост, при условие че са спазени социалните критерии.

Размер и заетост в сектора на социалната и солидарната икономика

През 2020 г. в Кипър са регистрирани:

- 581 организации от социалната и солидарната икономика
- над 50% от тях са сдружения
- Обща заетост в сектора на социалната и солидарната икономика:
 - 3 529 души

Секторът все още е малък по мащаб, но е стратегически важен за:

- социалното включване
- иновациите
- услугите за общността

➡ Ранният етап на развитие предоставя възможности за целенасочен растеж.

Ключови институции и управление

Службата за кооперативни дружества (CSS) е основната контактна точка за социалната и солидарната икономика.

- Отговорностите на CSS включват:
 - кооперации
 - социални предприятия
 - насърчаване на корпоративната социална отговорност (CSR)
- Допълващи институции:
 - Министерство на труда, социалното подпомагане и социалното осигуряване
 - Министерство на търговията и индустрията
 - Министерство на финансите
 - Национален орган за иновации

➡ Управлението е централизирано, но междусекторно.

Подкрепяща екосистема и мрежи

Ключови неправителствени и полупублични участници включват:

- **Кипърска мрежа за социално предприемачество**
 - Основна общност от социални предприятия
- **Център за социални иновации**
 - Инкубация и подкрепа за иновации
- **Други инициативи подкрепят:**
 - Ангажираност на младежите
 - Технологично обусловени иновации
 - Проекти за социално приобщаване (напр. Център „Бъдещи светове“)
 - ➡ Екосистемата е малка, но динамична, с иновационен потенциал.

Области на дейност на социалните предприятия

- Социалните предприятия в Кипър са активни в:
- Социално приобщаване и заетост
 - Хора с увреждания
 - Уязвими групи
- Екологични проекти и кръгова икономика
- Културни и обществени услуги
- Ангажираност на младежите и гражданско участие
- Социални иновации, основани на технологии
- ➡ Дейностите са в съответствие с националните и европейските политически приоритети.

Процедура за регистрация на социални предприятия

- Заявленията трябва да бъдат подадени в рамките на 20 работни дни
- Решението трябва да бъде издадено в рамките на 30 дни
- Регистрационни субсидии:
 - Официално признание
 - Вписване в националния регистър
- Системата е все още нова и се развива, с ограничен практически опит досега
- ➡ Ефективните процедури подпомагат усвояването в ранен етап.

Обществени поръчки със социална насоченост: правен контекст

- Кипър няма специална стратегия или насоки за обществените поръчки със социална насоченост.
 - Основната правна рамка е:
 - Закон 73(I)/2016 – Обществени поръчки и свързани въпроси
 - Законът изцяло транспонира Директива 2014/24/ЕС.
 - Той позволява интегрирането на социални критерии на различните етапи на обществените поръчки.
- ➔ Обществените поръчки със социална насоченост са правно възможни, но все още не са стратегически развити.

Социални клаузи в обществените поръчки

- Закон 73(I)/2016 позволява на възлагащите органи да включват социални клаузи, при условие че те:
- Свързани са с предмета на договора
- Подходящи са за етапа на възлагане на обществени поръчки
- Уважение:
 - Равно третиране
 - Прозрачност
 - Пропорционалност
- Прилага се еднакво за всички икономически оператори
- ➡ Социалните клаузи трябва да създават стойност без дискриминация.

Резервирани договори и механизми за включване

- Ключовите разпоредби включват:
- **Член 7:**
 - Позволява възлагане на поръчки на организации, които наемат $\geq 30\%$ хора с увреждания или групи в неравностойно положение
 - Изисква решение на Министерския съвет
- **Членове 74-77:**
 - Специален режим на възнаграждение за социални, здравни и културни услуги
 - Възможност за запазване на договори за допустими субекти на социалната икономика
 - Максимална продължителност на договора: 3 години
- ➡ Тези разпоредби предлагат силни, но недостатъчно използвани инструменти.

Социални критерии на всички етапи на обществените поръчки

Законът позволява социалните съображения да се вземат предвид на няколко етапа:

- **Технически спецификации (чл. 39):**
 - Достъпност и дизайн за всички
 - **Етикети (чл. 40):**
 - Социално и екологично съответствие
 - **Основания за изключване (чл. 57):**
 - Спазване на данъчните и осигурителните изисквания
 - **Критерии за възлагане (чл. 67):**
 - Най-добро съотношение цена-качество, включително социални аспекти
 - **Клаузи за изпълнение на договора (чл. 70):**
 - Заетост и социални условия
- ➔ Кипър разполага с цялостен набор от правни инструменти за SPP.

Обучение и институционални отговорности за обществените поръчки със социална насоченост

- В Кипър все още няма специализирани обучителни програми по обществени поръчки със социална насоченост.
 - Ключови отговорни органи:
 - Дирекция „Обществени поръчки“ към Министерството на финансите:
 - правно съответствие
 - добри практики
 - Министерски съвет:
 - одобряване на запазени обществени поръчки
 - Министерства на труда и търговията:
 - координация на политиките и подкрепа за финансиране
- ➔ Изграждането на капацитет е критична следваща стъпка.

Ключови послания за обучаемите

- Кипър наскоро създаде правна рамка за социалните предприятия.
- Регистърът функционира, но все още е в ранен етап на прилагане.
- Обществените поръчки със социална насоченост са:
 - напълно законни
 - богати на инструменти
 - недостатъчно използвани на практика
- Бъдещият напредък зависи от:
 - осведоменост и обучение
- стратегическо използване на обществените поръчки със социална насоченост
- по-силни връзки между социалните предприятия и публичните власти.

**Преминавайки към
последната глава...**

2.3 Тръжни процедури и договорно право за общественени поръчки в ЕС

„Схемите“ на обществените поръчки: Основни процедури

Основни процедури за обществени поръчки, прилагани в ЕС

„Схемите“ за обществени поръчки се прилагат главно чрез структурирани процедури, като например:

- Отворена процедура
- Ограничена процедура
- Състезателна процедура с договаряне
- Състезателен диалог
- Иновационно партньорство

Изборът на процедура
зависи от сложността,
пазарните условия и целите
на обществените поръчки.

„Схемите“ на обществените поръчки: Основни процедури

Отворени процедури

всеки заинтересован доставчик
може да подаде оферта
! просто / висока конкуренция

Ограничени процедури

два етапа: заявка за участие
→ одобрените оференти подават оферти
! полезно, когато има много доставчици

Състезателна процедура с договаряне

Допускат се преговори след първоначални оферти
! най-подходящо за комплексни услуги/решения!

„Схемите“ на обществените поръчки: Основни процедури

Състезателен диалог

диалог за определяне на решението преди
окончателните оферти
! за изключително сложни проекти

Иновационно партньорство

разработване и след това закупуване на иновативно решение
! за комбинирани научноизследователска и развойна дейност
+ обществени поръчки

Критерии за възлагане: Как ЕС избира най-добрата оферта

От „най-ниска цена“ до „най-добра стойност“ Възлагащите органи могат да възлагат поръчки въз основа на:

- Най-ниска цена
- Икономическа ефективност
- икономически най-изгодна оферта (MEAT)

MEAT може да включва:

- качество
- техническа стойност
- Екологични показатели
- социални критерии
- разходите за жизнения цикъл

Как се извършва възлагането (MEAT)

Договорите обикновено се възлагат чрез подхода икономически най-изгодна оферта (MEAT), който може да включва:

- цена/разходи, включително разходи през целия жизнен цикъл
- качество и технически предимства
- план за изпълнение и реализация
- социална и екологична стойност
- следпродажбено обслужване, гаранции и оперативна ефективност

Критериите за възлагане трябва да бъдат:

- свързан с предмета на договора
- обективен, прозрачен и проверим

Квалификация, изключване и подбор

Основания за изключване

- (задължителни и дискреционни) Примери:
- престъпления / измама / корупция
- сериозно професионално нарушение
- неплащане на данъци / социални осигуровки

Критерии за подбор

- годност за упражняване на професионална дейност
- икономическо/финансово състояние
- технически и професионални способности

Договорно право в обществените поръчки на ЕС: ключови правила

Законодателството на ЕС за обществените поръчки **силно влияе върху „етапа на договора“**, включително:

- условия за изпълнение на договора (напр. труд, околна среда)
- правила за подизпълнение
- изисквания за плащания и управление на договори
- правила за прекратяване (в специфични случаи)
- правна рамка за изменения на договори

На практика: тръжните документи стават част от „пакета от документи за договорно право“

Какво казва правото на ЕС за измененията на договорите

От

Правилата на ЕС позволяват промени в определени случаи:

- ясно определени клаузи за преглед в тръжната документация
- допълнителни работи/услуги (при определени условия)
- непредвидени обстоятелства (при определени условия)
- малки промени (под праговете/лимитите)

НЕ ПРАВЕТЕ

Промяната може да изисква нова оферта, ако тя:

- променя икономическия баланс в полза на изпълнителя
- разширява значително обхвата
- първоначално би позволило на различни оференти да спечелят

„Облекчен режим“ за социални и специфични услуги

Законодателството на ЕС предоставя **специална гъвкавост** за някои услуги, като например: здравеопазване, социални грижи, образование, културни услуги

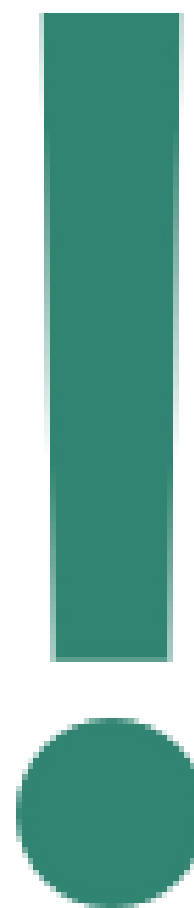
Ключови характеристики:

- опростени правила в сравнение със стандартните процедури
- акцент върху качеството, приемствеността, достъпността
- подкрепя предоставянето на услуги, „центрирано върху човека“
вместо конкуренция, базирана само на цените

Този режим съществува, за да защити естеството на социалните услуги

Какво да запомните от тази глава

- Баланс на тръжните процедури: конкуренция + справедливост, ефикасност + правна сигурност
- Договорното право съгласно правилата за обществени поръчки силно регулира: критериите за възлагане, изпълнението, изменението, прекратяването
- Социалните цели могат да бъдат интегрирани правно чрез: критерии за най-изгодна цена (MEAT), клаузи за изпълнение, запазени договори, услуги с облекчен режим

Време за тест - Инструкции

Тестът включва 8 въпроса с избираем отговор, отнасящи се до анализираната преди това тема.

- Всеки въпрос има четири възможни отговора (А, В, С, D).
- Само един отговор е верен за всеки въпрос.

Успех

Време за тест

Въпрос 1. Коя процедура за възлагане на обществени поръчки позволява на всеки заинтересован икономически оператор да подаде оферта?:

- a. Ограничена процедура
- b. Състезателен диалог
- c. Отворена процедура
- d. Процедура на договаряне без публикуване

Време за тест

Въпрос 2. Коя процедура за възлагане на обществени поръчки е особено подходяща за силно сложни проекти, където решенията не са предварително определени?:

- a. Ограничена процедура
- b. Състезателен диалог
- c. Отворена процедура
- d. Рамково споразумение

Време за тест

В3. Какво означава „MEAT“ в рамките на обществените поръчки на ЕС?

- а. Минимален прогнозен административен праг
- б. Икономически най-изгодна оферта
- с. Максимална ефективност и прозрачност
- д. Метод за външен инструмент за оценка

Време за тест

Въпрос 4. Кое от следните е задължително основание за изключване съгласно законодателството на ЕС в областта на обществените поръчки?:

- a. Ниска офертна цена
- b. Неспазване на срока за подаване на разяснения
- c. Осъдителна присъда за корупция или измама
- d. Липса на предишни обществени поръчки

Време за тест

Въпрос 5. Защо законодателството на ЕС за обществените поръчки регулира измененията на договорите?

- a. Да се позволи неограничено предоговаряне
- b. За да се избегнат несправедливи „задни“ промени след възлагането
- c. За опростяване на прекратяването на договора
- d. Да се насърчат неформалните споразумения

Време за тест

В6. Каква е основната характеристика на „лекия режим“ за социални и други специфични услуги?:

- a. Пълно прилагане на всички процедури за обществени поръчки
- b. Пълно освобождаване от правото на ЕС
- c. Опростени правила с акцент върху качеството и приемствеността
- d. Задължително възлагане на най-ниска цена

Време за тест

Въпрос 7. Съгласно законодателството на ЕС за обществените поръчки, кое условие трябва винаги да бъде изпълнено при определянето на критериите за подбор?

- a. Те трябва да увеличат максимално конкуренцията на всяка цена
- b. Те трябва да са еднакви за всички процедури
- c. Те трябва да бъдат пропорционални и свързани с предмета на договора
- d. Те трябва да изключват МСП, освен ако не са обосновани

Време за тест

В8. Какъв е основният риск, ако възлагащият орган въведе нови критерии за възлагане по време на оценката?

- a. Административно забавяне**
- b. Нарушение на прозрачността и равнопоставеността**
- c. Намалена конкуренция**
- d. По-висока договорна цена**

Тест за обща оценка на модула

Време за самооценка - Инструкции за отговор на теста

Тестът включва самооценка за социалните предприемачи и 5 за административните агенции.

Всяко твърдение трябва да бъде оценено по скала от 1 до 5, показвайки доколко сте съгласни или несъгласни с него.

Използваната скала е

- 1 — Категорично несъгласен
- 2 — Не съм съгласен
- 3 — Неутрално
- 4 — Съгласен/а
- 5 — Напълно съгласен

Време за самооценка (Моля, посочете доколко сте съгласни със следните твърдения)

(1 = Категорично несъгласен | 5 = Напълно съгласен)

Твърдение 1:
Разбирам основната правна рамка на ЕС и националната правна рамка за социална икономика и обществени поръчки

1	2	3	4	5

Твърдение 2:
Знам правата, задълженията и възможностите си при обществени поръчки

1	2	3	4	5

Твърдение 3:
Мога да идентифицирам процедури за обществени поръчки, които са достъпни за социални предприятия

1	2	3	4	5

Време за самооценка (Моля, посочете доколко сте съгласни със следните твърдения)

(1 = Категорично несъгласен | 5 = Напълно съгласен)

Твърдение 4:

Знам как да демонстрирам социално въздействие по законосъобразен начин

1	2	3	4	5

Твърдение 5:

Мога да разпознавам и избягвам правни и нормативни рискове при участие в търгове

1	2	3	4	5

Време за самооценка (Моля, посочете доколко сте съгласни със следните твърдения)

(1 = Категорично несъгласен | 5 = Напълно съгласен)

Твърдение 1:
Разбирам правната рамка на ЕС и националната правна рамка за обществените поръчки

1	2	3	4	5

Твърдение 2:
Мога законно да интегрирам социални критерии в процедурите за обществени поръчки

1	2	3	4	5

Твърдение 3:
Мога да проектирам процеси за възлагане на обществени поръчки, които осигуряват справедливост, прозрачност и равен достъп

1	2	3	4	5

Време за самооценка (Моля, посочете доколко сте съгласни със следните твърдения)

(1 = Категорично несъгласен | 5 = Напълно съгласен)

Твърдение 4:
Мога да управлявам процедурите за обществени поръчки, като същевременно намалявам правните рискове и рисковете, свързани със съответствието

1	2	3	4	5

Твърдение 5:
Мога да съгласувам практиките за обществени поръчки със социалните, приобщаващите и устойчивите цели на политиката

1	2	3	4	5

Твърдение 6:
Мога да идентифицирам практики за възлагане на обществени поръчки, които могат да изложат възлагащия орган на правни оспорвания.

1	2	3	4	5

За повече информация, моля, свържете се с:

Партньор по проекта - Университет на Западна Атика

Проф. Панайотис Папантониу

ppapant@uniwa.gr

**Co-funded by
the European Union**

EUROPEAN CENTER
FOR SOCIAL FINANCE

EXEOLAB
CREATING SYNERGIES

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ
UNIVERSITY OF WEST ATTICA

MALTAVOCATIONAL®

iB Institutul
Bucovina

CHAMBER OF COMMERCE
AND INDUSTRY VRATSA

TPCT
Consulting & Events